THE LIBRARY OF CONGRESS GRATIS
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, D.C. 20025 N

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEPHONE: (312) 585-9500

Vol. LXXIII Kaina 20 c. KETVIRTADIENIS — THURSDAY, LAPKRITIS — NOVEMBER 15, 1979 NR. 265

LKB Kronika Nr. 39

T T G komitetas Lietuvos vyskupams

Tikinčiųjų teisėms ginti
Katalikų Komitetas
1979 m. gegužės 5 d.
Nr. 15

Lietuvos Vyskupams ir
vyskupijų Valdytojams

Ilgą laiką mes, Lietuvos kunigai, laukėme, kad Ordinarai pasisakytų aktualiausiais Katalikų Bažnyčios Lietuvoje klausimais, todėl gerokai nustebome išvydę pirmąjį viešą pareiškimą, parašytą š. m. balandžio 6 d. ir skirtą Religijų reikalų tarybos įgaliotinio įstaigai. Dėkojame Lietuvos Ordinarams už šį viešą žodį, bet kartu jaučiame pareigą pareikšti savo susirūpinimą dėl daugelio keliamų ar apleistų klausimų.

Lietuvos kunigai labai susirūpinę ir abejoja, ar Liturginė komisija pajėgs paruošti tinkamą galutinį Mišiolo lietuvišką tekstą? Pvz., kun. Č. Kavaliausko atliktas Naujojo Testamento vertimas susilaukė nemaža pagrįstų priekaištų. Ar nevertėtų dėti daugiau pastangų, kad mūsų Liturginė komisija galėtų palaikyti kontaktus su šios rūšies specialistais — lietuvių kunigais išeivijoje ir ką anie yra nuveikę pasisavinti, o nekurti iš naujo?

Ordinarai prašo 500.000 katekizmų, bet visai nieko neužsimena apie maldaknyges, kurių tiek vaikams, tiek suaugusiems labai trūksta. Šiais metais jų nickur neįmanoma gauti. Iš ko melsis apie 40.000 vaikų, kurie šiais metais priims Pirmąją Komuniją? Mūsų nuomone, jau laikas tarybinei valdžiai nuolatos priminti, kad mums, Lietuvos katalikams, reikia ne tik tikybos pirmamokslių ir maldaknygių, bet ir religinės literatūros, nes mes privalome turėti galimybę dvasiniai kvėpuoti ir maitintis.

Labai gerai, kad Ordinarai prašo padidinti seminarijų skaičių, tačiau gaila, kad nereikalauja teisės patiems Ordinarams parinkti kandidatus į Seminariją. Nepaslaptis, kad per visą pokario laikotarpį, o ypač per paskutiniuosius du dešimtmečius bedieviai tiek kišosi į kandidatų atrinkimą, jog patiems geriausiems būdavo užkertamas kelias patekti į Kunigų Seminariją. Iš tikrųjų reikia ne maldauti padidinti stojančiųjų Seminarijon limitą, bet aiškiai reikalauti, kad valdžios pareigūnai laikytųsi savo įstatymų ir nesikištų į Seminarijos vidaus reikalus. Bedieviai nuolatos deklaruoja, kad Seminariją tvarkanti pati bažnytinė Vyriausybė, todėl Ordinarams ir reikia Seminariją tvarkyti, o nepridengti grubų valdžios pareigūnų kišimąsi į Seminarijos gyvenimą.

(Bus daugiau)

Paskutiniai didesni sovietų kariuomenės manevrai, į kuriuos, pagal Helsinkio susitarimus, buvo pakviesti ir Vakarų Europos stebėtojai. Tuo bandoma išvengti grėsmės, kad svetimos žvalgybos gali palaikyti manevrus puolimu ir aliarmuoti savo ginkluotas jėgas.

KALTINA KINIJĄ DĖL KAMBODIJOS KANČIŲ

Žuvo daugiau kaip trys milijonai

Washingtonas. — Prezidentas Carteris, išklausęs savo žmonos įspūdžių iš Kambodijos pabėgėlių stovyklų, antradienį įsakė tuoj nuvežti į Tailandiją maisto už 2 mil. dol. ir paskyrė dar 4 mil. dol. Jungtinių Tautų šalpos įstaigai.

Pasaulyje sustiprėjus badaujančių kambodiečių šalpos darbams, naują Kambodijos vyriausybę pastatęs Vietnamas ir Sovietų Sąjunga pakeitė savo ankstyvesnius tvirtinimus, kad kalbos apie Kambodijos problemas esančios tik Vakarų šmeižtas. Dabar jau sutinkama, kad žmonės Kambodijoje serga ir badauja, tačiau dėl to kalti buvusieji Kambodijos valdovai "Raudonieji Kmerai", jų vadai Pol Potas ir Jeng Saris. Jiedu vykdę savo globėjų, Kinijos komunizmo vadų, įsakymus, kurių pagrindinis tikslas buvęs išžudyti kambodiečius ir palikti jų erdvę kinų kolonizatoriams.

Sovietų spauda plačiai paskleidė žurnalo "Komunist" vyriausio redaktoriaus Ričardo Kosolapovo įspūdžius iš Kambodijos. Jis ją lankė vos komunistams laimėjus valdžią ir keliskart vėliau.

Kambodijoje buvo bandoma sukurti Kinijos Mao Tse Tungo dažnai minimą strateginį kaimą, idealų valstiečių rojų. "Polpotizmas" numatė sunaikinti ne tik "liaudies priešus", bet ir darbininkų klasę, paliekant tik žemdirbius, ryžių augintojus. Miestus reikėjo ištuštinti, kas ir buvo padaryta, gyventojus visą savaitę po Reagano "tvirtovę" Kaliforniją, kur surinko kampanijai apie milijoną dol. aukų. Prieš Reaganą, pripažįsta ir jo rėmėjai, daugiausia veikia jo amžius. Už kelių mėnesių jis bus 69 metų, kada Connaly yra 62.

Paskelbdamas savo kandidatūrą, Reaganas pažadėjo naujus pamatus Amerikos užsienio politikai ir ekonominiams planams. Jis žadėjo sumažinti pajamų mokesčius, duoti daugiau galių atskiroms valstijoms, mažiau kištis į piliečių gyvenimą, mažiau reguliuoti ir mažiau leisti pinigų. Kalbėdamas apie užsienio politiką, Reaganas pasisakė už taikos ieškojimą, tačiau derybose su Sovietų Sąjunga jis žadėjo niekad nenuolaidžiauti. Jis niekad nepriimsiąs susitarimų, kurie Amerikai nenaudingi, kaip dabar svarstoma SALT sutartis. Reaganas pasisakė už glaudesnius ryšius su Kanada ir su Meksika.

Reaganas, kaip žinoma, atstovauja konservatorių sparnui. Jis turi daug vilčių tapti respublikonų kandidatu, nors kai kurie apžvalgininkai mano, kad jam susikirtus su Connally ir konvencijos balsams pasidalinus, gali iškilti ir trečias kandidatas.

— Trys didžiosios automobilių bendrovės Detroite paskelbė darbininkų atleidimus. General Motors atleidžia 37,250, Fordas — 24,400 ir Chrysler — 29,000.

Mirė a. a. daktaras L. Kenstavičius

Vilnius. — Iš čia pranešama, kad spalio 27 d. Žemaitijoje mirė a. a. Leonas Kęsgaila - Kenstavičius, medicinos gydytojas, pulkininkas leitenantas. Velionis buvo gimęs 1895 m. Dapšiuose, Mažeikių apskrityje. Medicinos mokslus išėjo Kazanėje ir Kaune. 1921 m. gavo gydytojo diplomą, dirbo kaip karo gydytojas. Yra parašęs platų pirmosios pagalbos vadovėlį, medicinos klausimais rašė spaudoje. 1940—1943 m. vadovavo Raudonojo Kryžiaus ligoninei. Pokario metais buvo išvežtas į Sibirą, iš kurio sugrįžo jau netekęs sveikatos. Mirė sulaukęs 84 m. amžiaus. Spalio 30 d. buvo palaidotas Ukrinų kapinėse (Mažeikių apskr.).

Reaganas formaliai pasiskelbė kandidatu

Jis stipriausias respublikonų kandidatas

New Yorkas. — Lapkričio 13 d. savo kandidatūrą į JAV prezidento vietą paskelbė buvęs Kalifornijos gubernatorius per 8 metus Ronald Reagan. Nors jau 10 respublikonų partijos narių paskelbė savo kandidatūras, Reaganas laikomas stipriausiu ir turinčiu daugiausia vilčių. Po paskelbimo jis pradėjo intensyvią viešų pasirodymų kampaniją. Ryt jis atvyksta į Chicagą, dalyvaus susirinkime Cicero mieste ir išvyks į Milwaukee, po to į Atlantą ir Floridos miestus. Reagano komitetas jau surinko aukų apie 3 mil. dol., jų laukiama daug daugiau, kai kampanija įsibėgės.

Respublikonų partija šiek tiek nusivylė lapkričio 6 d. rinkimais, kada demokratai pasilaikė turėtas gubernatūras Kentucky ir Mississippi valstijose, kur demokratai gavo 59 nuoš. balsų. Tų valstijų seimeliuose demokratai irgi liko daugumoje, kaip ir New Jersey ir Virginijoj. Demokratai laimėjo miesto merų rinkimus Minneapolyje, Bostone, Baltimorėje, Hartforde, Salt Lake City. Vienintelis respublikonų laimėjimas buvo Clevelande, kur meru buvo demokratų menkai remiamas jaunas demokratas Dennis Kucinich.

Respublikonas Ronald Reagan 1976 m. respublikonų konvencijoje labai mažu balsų skirtumu pralaimėjo nominaciją Geraldui Fordui. Šį kartą konvencijoje jo stipriausių konkurentu bus John Connaly, kuris neseniai važinėjo

TRUMPAI IŠ VISUR

— Žemės drebėjimas Irane padarė šiaurės rytų provincijose daug nuostolių, žuvo 240 žmonių.

— Buvusio prezidento žmona Pat Nixon paguldyta į San Clemente ligoninę, susirgusi plaučių uždegimu.

— Šiaurinėje Airijoje teroristai padėjo miną, nuo kurios žuvo britų kareivis, o kitas buvo sužeistas. Šiais metais Airijoje žuvo jau 33 britai kareiviai.

— Atstovų rūmai nutarė atidėti pasiūlymą įvesti Amerikoje dar vieną nedarbo dieną, Martin Luther Kingo šventę. Tokiam sprendimui reikia dviejų trečdalių balsų, o balsavime už šventę pasisakė 252 atstovai, o prieš ją — 133. Pritrūko 14 balsų.

— Portugalijoje du vyrai puolė Izraelio ambasadoriaus automobilį, pats ambasadorius ir trys kiti sužeisti, jo sargybinis nušautas.

— Irane, Shiraz mieste sušaudyti dar 4 žmonės už kriminalinius nusikaltimus.

— Bengalija pažadėjo ištremti iš savo teritorijos apie 8,000 Burmos pabėgėlių, musulmonų tikėjimo, kurie buvo pernai pabėgę nuo Burmos persekiojimų.

— Pirmadienį iš Kambodijos į Tailandiją perėjo dar apie 10,000 kambodiečių, nes frontas priartėjo prie Tailandijos sienos. Artilerijos sviediniai krinta visai arti pabėgėlių stovyklų, kurios perkeliamos toliau.

— Haiti prezidentas Jean Claude Duvalier iš 14 ministrų 8 pašalino iš pareigų ir atidavė griežtesnės linijos šalininkams.

— Muencheno mieste suimtas vienas sėkmingiausių nekilnojamo turto pirklys Kurt Christman, 72 metų. Jis kaltinamas karo metu žudęs žydus pietinėje Rusijoje.

— Dublino teisme valstybės patologas pareiškė, kad lordas Mountbattenas žuvo ne nuo sprogimo žaizdų ,bet paskendęs vandenyje. Slaptosios airių armijos padėta jo jachtoje bomba laivą nuskandino per kelias minutes.

— Bolivijos kariuomenės vadovybė pareiškė pritarimą pulk. Alberto Natusch valdžiai.

Sunku atsisakyti Irano naftos

Washingtonas. — Spaudos agentūra AP patyrinėjo, kaip kitos pramonės valstybės žiūri į Irano naftos boikotą. Nors Amerika jokio spaudimo kitiems naftos vartotojams nedaro, ji

Radioaktyvus lietus

Wellington. — Naujosios Zelandijos atominių mokslų institutas paskelbė, kad iškritęs šią savaitę lietus parodė didesnį radioaktyvumą, kuris, spėjama, kilo iš Pietų Afrikos pakraščių. Kaip žinoma, rugsėjo 22 d. Amerikos techninės tarnybos užregistravo Pietų Atlante mažo galingumo branduolinį sprogimą. Pietų Afrikos respublika paneigė išbandžiusi branduolinę bombą. Užsienio agentūros spėliojo, kad minėtame rajone avarija ištiko Sovietų Sąjungos atominį povandeninį laivą. Tass agentūra sako, kad šiame rajone jokių sovietų povandeninių laivų nebuvo, iš jų nebuvo paleista jokių raketų. Agentūra pridėjo, kad Sovietų Sąjunga griežtai laikosi susitarimo, draudžiančio branduolinio ginklo bandymus trijose sferose.

---

mielai sveikintų tarptautinį spaudimą Irano valdžiai. Japonijos vyriausybė pareiškė, kad ji norėtų išlaikyti gerus ryšius su abiem: Amerika ir Iranu. Britanija atsisakė komentuoti prezidento Carterio nutarimą atsisakyti Irano naftos. V. Vokietijos šaltiniai sveikino Amerikos žygį, atimantį iš Irano "naftos ginklą". Australijos užsienio reikalų ministras sveikino prezidento Carterio nutarimą ir neatmetė minties, kad ir Australija gali atsisakyti Irano naftos, kuri sudaro tik 1 nuoš. Australijos importo, kada Japonijoje Irano nafta sudaro 10 nuoš.

Irano skundas Saugumo tarybai

Didina spaudimą atiduoti šachą

Teheranas. — Irano valdžia įteikė skundą Jungtinių Tautų Saugumo tarybai, sakydama, kad Amerika globoja kriminalinį nusikaltėlį (šachą) ir "stumia pasaulį prie karo beduginės", atsisakydama pirkti Irano naftą. Užsienio reikalų ministro pareigas einąs Bani-Sadr pats žada atvykti į New Yorką skųsti Amerikos šiame tarptautiniame forume, nors diplomatinio personalo suėmimas ir kalinimas laužo tarptautinius įstatymus. Skundą Saugumo tarybai Irano atstovai turėjo įteikti tos tarybos pirmininkui Sergio Palacios, Bolivijos diplomatui, tačiau jį per nesusipratimą ir procedūros nežinojimą įteikė gen. sekretoriui Waldheimui, kuris perdavė skundą, kur reikia.

Iranas "baudžia" Ameriką ne tik kasdieninėmis demonstracijomis, kuriose antradienį pasirodė ir ginkluotų jėgų daliniai, bet paskelbė uždraudimą Amerikos lėktuvams skristi per Iraną. Užmirštama, kad Amerikos lėktuvai jau kuris laikas į Iraną nebeskrenda. Irano naftos ministras kreipėsi į kitas naftos valstybes, ragindamas nutraukti naftos eksportus į Ameriką. Abejojama, ar šį pageidavimą naftos valstybės patenkins. Ne visi musulmonai, kaip parodė ir Egipto prezidento Sadato pareiškimai, pritaria Irano musulmonų vadams. Tokių nepritariančiųjų yra ir pačiame Irane.

Šalia fanatiškų fundamentalistų Irano revoliucijos taryboje yra ir nuosaikesnių dvasiškių, jų tarpe nuosaikūs: ajatola Shariat - Madari, ajatola Ali Montazeri. Pripažįstama, kad

Priimta rezoliucija

Washington, D. C. — Kongr. E. Derwinski pranešė dr. K. Bobeliui, kad rezoliucija H. R. 200 lapkričio 13 d. Atstovų rūmų plenume buvo priimta 390 balsų, nė vienam nebalsuojant prieš šią rezoliuciją, liečiančią Pabaltijo tautų laisvės reikalą. Rezoliucija dabar bus perduota senatui, kuris ją atskirai svarstys.

Lietuviams reiktų dabar rašyti laiškus savo senatoriams, kad jie šią rezoliuciją 200 priimtų.

Senato užsienio reikalų komisijos pirmininkas yra sen. Frank Church. Jam reiktų rašyti laiškus, siųsti telegramas, kad jis greičiau duotų eigą šiai rezoliucijai.

Prancūzija nelaukia Irano puolimų

Paryžius. — Prancūzijos užsienio reikalų ministerija pareiškė neturinti planų stiprinti savo ambasados Teherane apsaugą, nežiūrint į tai, kad buvęs Irano premjeras Bachtiaras gyvena Prancūzijoje. Turima vilčių, kad iraniečiai Prancūzijos ambasados nepuls, nes ajatola Khomeinis buvo Prancūzijoje globojamas, kai Iraną valdė jo priešas šachas.

Ta proga Prancūzijos ministerija pabrėžė, kad "ambasados teritorija yra absoliučiai nepažeistina".

KALENDORIUS

Lapkričio 15 d.: Albertas, Kolumba, Vaidila, Norda.

Lapkričio 16 d.: Edmundas, Gertruda, Aiškutis, Tyda.

Saulė teka 6:38, leidžiasi 4:31.

ORAS

Nepastovus debesuotumas, temperatūra dieną 50 l., naktį 35 l.

LIETUVOS VYČIŲ VEIKLA

Redaguoja Emilija Pakalniškienė. Rankraščius siųsti adresu E. Pakalniškienė, 3948 S. Artesian Ave., Chicago, Ill. 60632

PAS CHICAGOS VYČIUS

Kai spalio 24 d. vakare ėjome į Illinois — Indianos apygardos su važiavimą, jau gatvėje girdėjome iš Vyčių salės sklindančius akordeono garsus. Įkaitusiais veidais bešoką jaunieji vyčiai, jų viduryje bevaikščiojąs tautinių šokių vadovas Frank Zapolis. Keletą minučių žiūrėjome į tuos jaunus ir linksmus žmones. Prisiminėme rodos netolimą praeitį, kada ir mes sukomės tokiame ratelyje.

Jaunieji šokėjai išskubėjo namo, bet jų vadovas P. Zapolis pasiliko apygardos suvažiavime. Jis yra apygardos valdybos pirmininkas. Esą jam malonu dirbti su jaunais žmonėmis, tik gaila pasidarą, kai po keletos darbo metų tenką išsiskirti. Jo jaunieji nueiną į aukštąsias mokyklas ruoštis gyvenimui, ir laiko nebelieką šok ti. Ateinančiais metais liepos 6 d. Chicagoje būsianti šokių šventė, todėl dabar dirbą įtemptai. Turį pasiruošti ir Kalėdų programai Mokslo ir pramonės muziejuje. Jau esanti paskirta diena lietuviams. Už darbą, pasiaukojimą ir meilę jauniesiems suvažiavimas ilgai plojo P. Zapoliui.

Apygarda turi jaunesnių ir už šokėjus. Jie turi ir savo kuopą, kurią globoja Ona Marija Kaselienė. Kovo mėnesį organizuoja kėgliavimo balių. Organizuoją ir dovanų paskirstymą, nes reikią pinigų kuopos kasai. Pavasarį ruošia gegužinę. Gražus vaizdas buvo per 66-tąjį vyčių seimą, kai jaunųjų globėja Ona Marija Kaselienė vedėsi kelias dešimtis 9 — 16 metų jaunuolių, aprodė jiems Chicagos kultūrines vietas.

Sabina Klatt apygardoje rūpinasi naujų narių verbavimu. Dabar ji ieško premijoms pinigų ateinantiems metams. Šiais metais naujų narių verbavime pirmą vietą laimėjo ir premiją gavo Es telle Rogers. Apygarda padidėjo dvidešimt dviem nariais.

Įvairūs salės pagražinimai kainavo keletą tūkstančių, bet izd. Emilija Petraitienė dar turinti banke pinigų, nors ir tiek daug išleista. Lietuvos Reikalų komiteto pirmininkė Rūta Kazlauskienė iš kongresmano Derwinskio gavusi rezoliucijų nuorašus. Jie buvo perskaityti suvažiavime. Faustas Strolia kvietė vyčius dalyvauti Šv. Kryžiaus parapijos 75 me tų jubiliejuje. Vyčių choras giedosiąs Mišių metu.

Irena Sankutė kalbėjo apie "Vyt į". Priminė, kad laikas susirūpin ti kalėdiniais sveikinimais. Iš Illinois — Indianos apygardos į redakciją pakviesti Rūta Kazlauskienė ir Aleksandras Pakalniškis Jr. Apygardos biuletenį "Trumpet" redaguoja Geraldine Mocku vienė. Išeina keturis kartus metuose, apie šešis puslapius kiekvienas. Vincas Samoška suvažiavime pristatė naują vytį, labai veiklų amerikiečių visuomenėje, Joną Paukštį. Tikimės, kad ir pas vyčius toks pat veiklus bus.

Ir dar kartą sustojome prie 66 vyčių seimo. Džiaugėmės, kad puikiai buvo suorganizuotas. Dėkojame Irenai Sankutei už didelį darbą.

Apygardos veiklos metai užsibaigė šiuo suvažiavimu. Nominacijų komisijos pirmininkė Ona Marija Kaselienė pasiūlė kandidatus į naują valdybą. Išrinkti: pirmininku — Algirdas Brazis, vicepirmininkais — Faustas Stro lia, Vincas Samoška ir Juozas Lau rinaitis, sekretorėmis — Irena Sankutė ir Zofija Nieminski, iždininke — Emilija Petraitienė. Re vizijos komisiją sudarys: Haris Petraitis ir Paulius Binkis. Tvark dariais bus: Antanas Sereika, Jero nimas Jankus, Eduardas Krivickas ir Liudas Rogers. Garbės narė Adelė Gabalienė prisaikdino naująją valdybą.

Pirmininkas Algirdas Brazis padėkojo apygardai už bendradar biavimą praeitais metais ir pareiš kė viltį, kad ateinančiais bus leng va dirbti su tokiais gerais žmonėmis. Džiaugėsi, kad vyčių organizacija nepriklauso nuo kitų, tokia ji turinti pasilikti visuomet. Džiaugėsi vyčių pastoge — yra organizacijų, kurios neturi jokios. Vyčiai yra stiprūs dvasiniai ir medžiaginiai. Pirmininko kalba buvo tokia ugninga, kad savime prisiminė poeto Maironio žodžiai: "Tik vyrai, pajudinkim žemę!"

Prisimename savo organizacijos mirusius narius. Apygarda ruošia jiems atminimą. Lapkričio 25 d. Nekalto Prasidėjimo bažny čioje bus laikomos už juos Šv. Mišios. Po Mišių važiuosime į Diamond Head restorano salę pusryčių. Per pusryčius bus prisimenami organizacijos geradariai. Ypač prisimintas bus Dan Kuraitis, daug aukojęs apygardai.

Nors toli Vasario 16-toji, bet buvo sumesti apmatai "Lietuvos Atsiminimų" banketui organizuoti. Jis bus vasario 17 d. Mar tinique didžiojoj salėje. Po Vasario 16-tos greitai bus Šv. Kazimiero šventė.

O gruodžio trečią šaukiame paskutinį šių metų apygardos suvažiavimą. Jame bus galutinai sudaryti švenčių ir minėjimų rengimo komitetai.

E. Pakalniškienė

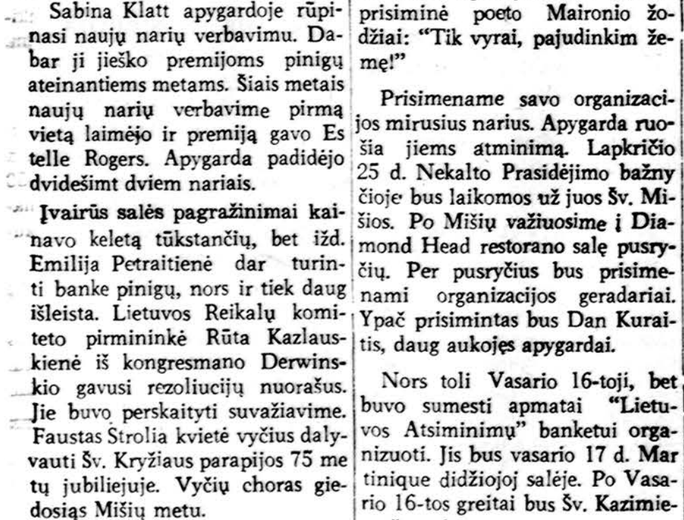

Laukdami Kalėdų švenčių, prisimename pr. metų šventes. Vaizdas iš Kalėdų Chicagoje praeitais metais. Vyčių chorą aplankė Kalėdų Senelis. Jį sveikina choro vadovas Faustas Strolia. Šalia Strolios sėdi choro pirmininkė Estelle Rogers. Kitoj pusėj sėdi Emilija Pakalniškienė. Stovi: A. Bagdonas, A. Zakarka, J. Zakarkienė, R. Samoška, L. Kilkuvienė, J. Aukščiūnas ir T. Strolienė.

Vilniaus universiteto minėjime amerikiečių publika Detroite. Matyti dalis minėjimo dalyvių. Nuotr. J. Urbono

DETROITO ŽINIOS

"SEKMINIŲ VAINIKUI" BESIRUOŠIANT

Artėja muzikinis "Sekminių vainiko" pastatymas, kuris ypatingas jau vien tuo, kad tiek daug lietuviško jaunimo Detroite kartu bendradarbiaudami į sceną išeina su tautiniais motyvais perpintu veikalu.

Šia proga norėčiau Detroito visuomenę nuvesti į veikalo užkulisius. Čia rasime apie aštuoniasdešimts žmonių, skubančių, planuojančių ir veikiančių. Rasime vadovus, šokėjus, artistus, choristus, instrumentalistus, scenos šviet ėjus, garso tvarkytoją, dekoracijų gamintoją, sufler į ir net du tėvų komitetus (senąjį ir naująjį). Iš jų šešiasdešimt vienas pasirodys scenoje. Tarp "nematomųjų" bus trys meno vadovai, tai Galina Gobienė — "Šilainės" vadovė, Justinas Pusdešris — režisierius ir scenovaizdžio kūrėjas, ir Stasys Sližys — dainų muzikos vadovas, kuriam buvo pateikta keletas klausimų.

— Kodėl pasirinkote muzikinį veikalą "Sekminių vainiką"?

—Noras sujungti dainuojantį, šokantį, grojantį jaunimą ir vyresnius scenos mėgėjus ir paskatino pasirinkti A. Gustaičio "Sekminių vainiką".

—Kokios nuotaikos ir kaip sekasi?

— Jau trisdešimt metų, kai nepasiduodu nuotaikom, taigi ir šį kartą pasiryžęs ištesėti. Pasisekimais nepasitikiu, nes žinau, kad darbas yra geriausias pasisekimo laidas. Taigi ir gruodžio 1 d. girdėsite ir matysite darbo rezultatus.

— Važinėjate tokį atstumą repeticijoms du ir net tris kartus savaitėje. Kas jus skatina tai daryti?

— Iš Lietuvos nieko brangesnio už lietuvišką dainą ir jos muziką nepasiėmiau. Todėl ta bran genybe dalinuosi su čia gimusiom kartom ir noriu perduoti joms lietuviškos dainos grožį ir meilę. Noriu, kad daina ilgai skambėtų ir būtų mūsų tautos chorinės kultūros gaivinanti apraiška.

— Pragyvenimą užsidirbate Fordo divizijos įstaigoje, kaip į tai teipa muzikinis pasaulis?

— Darbas įstaigoje netrukdo, bet greičiau duoda energijos laisvalaikius įprasminti tam, kas į save nenugalima jėga traukia. Visai nesigailiu, kad trisdešimt metų savo laisvalaikius skyriau lietuviškos dainos kultivavimui, nes daina ir muzika yra mano graži ir brangi gyvenimo dalis.

Muz. St. Sližys

— Jau ir anksčiau vedėte chorus. Kada pradėjot darbą Detroite?

—Niekada nebuvau be choro. Detroite pradėjau vesti Lituanistinės mokyklos chorą 1950 m. ir su jais dalyvavau du kartus Dainų šventėse. Be to, buvau suorganizavęs Lietuvių balso klubo vyrų oktetą, Moterų kvintetą, Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės draugijos mergaičių chorą, vėliau išaugusį į mišrų Jaunimo chorą. Keičiantis jaunimui, suorganizavau mano vardo jaunimo chorą, kuris veikė 6 — 7 metus. Jame dainavo septyniasdešimts choristų ir buvom pastoję "Pirš lybas Šapnagiuose". Be to, vadovavau Šv. Petro parapijos chorui, Moterų vokaliniam ansambliui ir Detroito mergaičių chorui, su kuriuo dalyvavau paskutinėje Dainų šventėje, Toronte. Dabar mergaičių choras praturtėjo ber niukais ir pavirto į Detroito jaunimo chorą.

— Žinau jūsų sukurtą populiarų "Dainavos tango"; būtų įdomu išgirsti ir kitas kompozicijas.

— Mano sukurtos dainos "Tėvynės varpai" ir "Tėvelių kraštas" buvo dainuota dainų šventėse. Be to, esu sukūręs "Gintaro kraštą", "Prie sidabrinių ežerų", ilgoką "Lietuvaitės baladę" ir Mišias.

— Jūsų darbas su chorais atkreipė platesnį dėmesį. Juk buvote pakviestas dirigentu dainų šventėje?

— Taip, dirigavau Jungtiniam Lituanistinių mokyklų chorui VI-joj Dainų šventėje Chicagoje.

— Tiek daug darbo įdėta stabtant "Sekminių vainiką", ar planuojate gastroliuoti kituose miestuose ir kokie ateities planai?

— Kitur kviečiamas bandysiu susitarti, nes žinau, kad išvažiavimai palaiko meninių vienetų entuziazmą toliau dirbti.

D. Jurgutienė

SPAUDOS LAISVĖS IR TERORO SUKAKTYS

Detroito lietuvių kultūros klubas ir Stasio Butkaus šaulių kuo-

(Nukelta į 4 psl.)

36-JE VYČIŲ KUOPOJE

Spalio 22 d. Vyčių namuose, Chicagoje, įvyko 36 kuopos mėnesinis susirinkimas. Be einamųjų reikalų buvo pasidžiaugta įspūdingu Šv. Tėvo atsilankymu ir jo šiltais sveikinimais lietuviams lietuvių kalba. Dalyvavusieji susirinkime nutarė, kad būtų gražu parašyti laišką Šv. Tėvui vyčių 36 kuopos vardu.

Kaip tiktai spalio 22 d. buvo paskirta "maldos diena už paverg tas tautas". Taigi, susirinkimo eigoje kun. F. Kireilis buvo pakviestas pravesti maldas už visus persekiojamuosius, o ypač už priespaudą kenčiančius lietuvius.

Spalio 7 d. Marquette Parke Švč. Marijos Gimimo bažnyčioje 36 ir 112 kuopos dalyvavo šv. Mišiose už tikėjimo laisvę mūsų broliams ir sesėms Lietuvoje.

Lapkričio 25 d., 11:15 val. bus laikomos Šv. Mišios už mirusius Lietuvos Vyčių narius Nekalto Prasidėjimo parap. bažnyčioje (Brighton Parke). Po to bus pusryčiai Diamond Head restorane. Vietas užsisakyti pas V. Samošką.

Taip pat buvo pranešta, kad 36 kuopai priklauso 93 nariai užsimokėję nario mokestį ir 13 dar neužsimokėjusių.

Po susirinkimo, prie kavutės dalinomės įspūdžiais apie Šv. Tėvo Mišias Grand Parke, kur ir Vyčių choras giedojo, džiaugėmės gražiomis nuotraukomis, kurias paruošė G. Janula su žmona. Pabendravę, paviešėję, skirstėmės namo, pasižadėdami vėl už mė nesio susirinkti atsivedant naujų draugų, naujų narių.

Sal. Daulienė

LIETUVIŠKI SŪRIAI

ANDRULIS MICHIGAN FARM CHEESE (SŪRIAI)

ŠVENČIA 45 METŲ SUKAKTUVES

Per paskutinius 20 metų sūrių gamybą tvarko jų sūnus Allan Andrulis, kuris dabar vadovauja Michigan Farm Cheese korporacijai.

Šis naturalus sūris dabar yra pardavinėjamas po visą Ameriką ir yra siunčiamas ir į Havajų salas.

Šį skanų naturaliai gaminamą ANDRULIO sūrį gydytojai rekomenduoja savo pacientams kaip dietai ir sveikatai pataisyti.

MICHIGAN FARM CHEESE DAIRY, INC.
Fountain, Michigan 49410
Tel. (616) 462-3301

ALLAN ANDRULIS GAMINA YPATINGO SKONIO SŪRIUS.

Gyvenantieji Chicagoj šį puikų, skanų ir naturalų sūrį gali paragauti ir nusipirkti atvykę į Marijos Metrikienės parduotuvę.

FARM FOOD COMPANY, 1811 W. 47th St. — Tel. 927-8393
Atdara 9 val. ryto iki 5 val. p. p. pirmad., antrad., treč. ir ketv.
Pensininkams duodama nuolaida.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society

Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates $37.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. $35.00. Foreign countries, $37.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kviekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	6 mėn.	3 mėn.
Chicago ir Cook apskr.	$37.00	$19.00	$15.00
Kitur J.A.V.	35.00	18.00	13.00
Kanadoje U.S.A.	37.00	19.00	15.00
Užsienyje	37.00	20.00	15.00
Savaitinis	25.00	15.00	9.00

● Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
● Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

● Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8004
Priima ligonius pagal susitarimą

DR. VL. BLAŽYS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
Marquette Medical Center
6132 So. Kedzie Avenue
Val.: pirm., antr. ir ketv. 6 iki 7:30 v. v. Šešt. 1 iki 3 val. Pagal susitarimą.
Ofiso telef. WA 5-2670
Rezid. tel. WAlbrook 5-3048

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 1:00 - 5:00 val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9. antrad. ir penkt. 10-4; šeštad. 10-3 val.

Ofis. tel. 735-4477; Rez. 246-2839
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Specialybė — Nervų ir Emocinės ligos.
CRAWFORD MEDICAL BLDG.
6449 So. Pulaski Road

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — BE 3-5893
Specialybė Akių ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — PR 8-2220
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

1002 N. Western Ave., Chicago
Tel. 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS — CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

Įstaigos ir buto tel. 652-1381
DR. FERD. VYT. KAUNAS
BENDROJI MEDICINA
1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Kasdien 10-12 ir 4-7 išskyrus treč. ir šešt.

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago — 476-2112
Val. pagal susitarimą. Pirm., antr., treč., ketv. 10 iki 6 val. Šeštad. 10 iki 1 val.

Tel. ofiso ir buto: OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvis gydytojas
3925 West 59th Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Valandos: Kasdien nuo 10 val. ryto iki 1 val. popiet.
Ofs. tel. 737-1168, rez. 239-2919

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. 3 iki 7 v. p. p. Tik susitarus.

Telef. — 282-4422
Dr. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai:
111 NO. WABASH AVE.
4200 NO. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 popiet ir ketv. 5-7 vak.
Ofiso tel. 776-2880, rezid. 448-5545

DR. J. J. SIMONAITIS
Tel. — GR 6-0617
6958 S. Talman Ave.

Ofiso tel. HE 4-2123, namų GI 8-6195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val.: pirm., antrad., ketv. ir penktad. 2-5 ir 6-7 — iš anksto susitarus.

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 2-7; šeštadieniais pagal susitarimą.

Apsimoka skelbtis dien. DRAUGE, nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, gi skelbimų kainos yra visiems prieinamos.

Perbėgėlio nelaimė arba

LIODNO BANDYMO EPILOGAS

Šiandien Vlado Česiūno, pabėgusio Vokietijoj ir vėl iš jos išvykusio, įvykis jau yra istorija, papildžiusi daugelį lietuviams ir Lietuvai skaudžių istorijų eilę. Šiandien sunku pasakyti, kas po poros savaičių privertė Vl. Česiūną grįžti atgal į Sov. Rusiją. Manoma, kad išvyko ne geruoju. Be abejo, jis galėjo pergyventi nostalgiją, galėjo pasiilgti šeimos, galėjo būti ir kitų mažiau mums žinomų, bet žmogiška prasme reikšmingų dalykų, tačiau, kad žmogus taip jau savarankiškai pakeistų nuomonę, sunku patikėti, juo labiau, kad jis bėgti ar nebėgti turėjo labai daug laiko apsisvarstyti. Jis buvo matęs Vakarų pasaulį, jis gerai žinojo, koks tame pasaulyje gyvenimas, jis žinojo trūkumus ir privalumus. Dramatiškas sugrįžimas buvo ir balerinos Gudunovos, kad ji New Yorko lėktuve negalėjo apsispręsti, kol šalia buvę Sovietų politrukai jai padėjo "apsispręsti". Apsisprendimą Česiūnui galėjo ir Vakarų Vokietijoj nulemti ten esanti gausybė Sovietų agentų, kurie įsiskverbia į aukščiausius Bonnos vyriausybės postus. Vakarų Vokietija dešimčių tūkstančių pabėgėlių negali apsaugoti, ir todėl nenuostabu, kad daugelis bėglių bet kokia kaina stengiasi ištrūkti į užjūrį.

★

Iš Sovietų Rusijos ar iš komunistinių kraštų vis bėga ir bėga. Kad taip kada nors, kas nors stengtųsi išvykti į Sov. Rusiją iš to kapitalistinio pasaulio, kur siaučia "vergija". Niekas to istorijos tekmėje nebandė. Tiesa, pasitaikė vienas kitas lietuvis, tačiau jie išvyko be jokių dramatiškumų, nors nuvykę ir stengėsi apšmeižti išeivijos lietuvius. Bet tie išvykėliai neturėjo reikalo prašyti vyriausybių, kad išleistų jų šeimos narius, kaip tai turi daryti A. Jurgutis. Lietuviai komunistai, nuolat garbiną Sov. Rusiją ir besidžiaugią, kokia Lietuva laiminga jos globoje, su didžiausiu įniršimu kovojo, kad tik nebūtų į Lietuvą deportuoti. Andrulis, nei Pruseika sakė gyvi nepasiduosią ir tebuvo į Lietuvą išgabenti mirę. Niekas taip gerai nežino, koks komunizmas žiaurus, kaip patys komunistai. Nepaisant visų šmeižtų ir visų raštų apie "vergiją" kapitalistiniame pasaulyje iš Sovietų bėga diplomatai, sportininkai, jūrininkai, rašytojai, emgebistai, darbininkai, baletininkai ir daugelis kitų. Jų tarpe išbėgo ir Vl. Česiūnas, kaip neseniai išbėgo ir keletas kitų lietuvių, nepaisant, ar tai būtų anksčiau išbėgę Stankevičius, Gadliauskas, ar dabar Kasiulis.

Įdomiausia, kad Vl. Česiūnas kalbėjo televizijoj ir "Tiesoj", išplūdo Vakarus, kurie jį norėjo suvilioti.

Spalio 26 d. "Tiesos" laidoje, o vėliau ir "Gimtajame krašte" Česiūnas paskelbė straipsnį "Buvau prie bedugnės krašto". Ilgame straipsnyje jis rašo, kad Vakarų Vokietijoj pasiliko ne per apsirikimą, bet, kad buvęs suviliotas, apsvaigintas ir apgautas.

Jis pasakoja, kaip atvykęs į Duisburgą susitiko senus pažįstamus Uršulę ir Ferdinandą Fortkertus. Su jais išgėrė vyno ir tai buvo rugpiūčio mėnesį, bet esą nuo to atsigauti tegalėjau tik apie rugsėjo trečią ar penktą. Ir esą: "Prisimenu tris apsilankiusius svečius. Pagyvenusi moteris sakėsi, kad yra Alina Grinienė, vyriškis irgi nejaunas - Baronas. Lyg literatas, lyg kažkokio užjūryje leidžiamo laikraščio bendradarbis". Tenka patikslinti, kad tai buvo mūsų "Draugo" bendradarbis Vokietijoje Kazys Baronas, į Vokietiją nuvykęs iš Kanados. Buvęs dar "kažkoks vyriškis raukšlėtu veidu, kurio pavardės neprisimenu". Čia tenka patikslinti, kad Vl. Česiūnas puikiai žinojo, kad K. Baronas yra "Draugo" korespondentas, nes jis pateikė klausimus, į kuriuos Česiūnas atsakė. Pasikalbėjimas buvo paskelbtas "Drauge" rugsėjo 4 d. laidoje. Česiūnas žinojo, kad apie jo pabėgimą žino viso laisvojo pasaulio lietuviai, o taip pat ir pavergta Lietuva, nes žinia buvo paskelista radijo bangomis. Ir tame pasikalbėjime Vl. Česiūnas pareiškė, kad pabėgimas "Tai mano vaikystės ir jaunystės svajonė. Dalyvaudamas sportinėse varžybose užsienyje mačiau, koks skirtingas yra laisvas pasaulis nuo komunistinio "rojaus". Savo pasikalbėjime pabrėžė, kad jis rašysiąs knygą apie Sovietų Sąjungos sportinį profesionalizmą. Be sportinių reikalų, pažymėjo, kad Lietuvoje yra pensijos 12,30 ir 40 rublių. Suprantama, kad niekas už tokią sumą negali pragyventi.

Vl. Česiūnui dingus tiek "Draugo" redakciją, tiek K. Baroną užpuolė, galima sakyti, viso pasaulio žinių agentūros, klausdamos smulkmenų. Agentūros ir televizijos žmonės klausinėjo net ir Vasario 16-sios gimnazijos pareigūnus, kur Česiūnas kalbėjo, atskleisdamas lietuvių vargus Sovietų Rusijos okupacijoj.

★

Kas privertė Česiūną išbėgti iš Vokietijos gana sunku pasakyti. Vokiečių saugumas aiškiai nustatė, nors ir užpykdydamas Maskvą, kad Česiūnas du kartu skambino į Sovietų ambasadą. Minėtoje išpažintyje Česiūnas sako: "Vakaruose yra asmenų, kurie suka galvas, kaip sugebėjau ištrūkti, kuria visokius tendencingus mitus". Jis prisipažįsta, kad iš savo gyvenimo vietos taksiu vyko į Bonną apie šimtą kilometrų kelio. Tai paliudijo ir vokiečių saugumo apklausinėtas šoferis. Bet kaip buvo toliau, niekas nieko nebepaaiškino.. O tačiau buvo tikrų žinių, kad Česiūnas buvo sumuštas ir patalpintas ligoninėn. Kokie buvo susitikimai su Sovietų Rusijos ambasados žmonėmis, kaip jis pateko į lėktuvą, šiandien gana sunku atsakyti, bet ir tai gal kada paaiškės.

Niekas išeivijoj nesmerkia Česiūno dėl jo vieno arba antro pasirinkimo. Čia laisvas pasaulis, kas kaip nori, taip elgiasi, bet reikia pasidaryti ir kai kurių išvadų. Pirma, pabėgėlis turi Europoj būti atsargus, o antra, išeiviai su kiekvienu pabėgėliu turi irgi atsargiai elgtis, nes Maskvos suktumai ir rafinuotumai yra begalinai.

Al. B.

Spaudoje ir gyvenime

KUO KŪRENS PAVERGTOS LIETUVOS GYVENTOJAI

Daugeliui kyla klausimas, kuo kūrens pavergtos Lietuvos gyventojai. Pasirodo, ta problema yra gana didelė. Vilniaus "Tiesa" spalio 26 d. laidoj paskelbė skaitytojo iš Kavarsko V. Kenagio laišką "Kur nusipirkti kuro", kuriame jis rašo:

"Gyvename miestelyje nuosavame name. Butas šildomas krosnimi. Kuro parsigabenti iš rajono centro toloka. Girdėjome, kad malkų galima įsigyti ir miškų ūkyje. Norėtume sužinoti, kas mums galėtų padėti apsirūpinti kuru?"

Redakcija savo prierašė taip aiškina:

"Panašių laiškų redakcija gavo ir daugiau. Į "Tiesos" skaitytojų klausimus — kokių malkų ir kokiomis sąlygomis galima nusipirkti ar pasigaminti miškuose, ir į ką reikia kreiptis, atsako Lietuvos TSR miškų ūkio ir miško pramonės ministro pavaduotojas Jurgis Gečys".

Na, o iš J. Gečio laiško matyti, kad mažųjų miestelių gyventojams su kuru yra tiesiog tragiška. Gečys rašo:

"Miškų ūkiai gyventojams gali parduoti necentralizuotai, tai yra be paskyrų, žabus, paruoštus ugdomuosiuose ir kituose kirtimuose. Be to, miškų ūkiai gali leisti pasigaminti malkų kuro patiems gyventojams. Jo galima pasigaminti ugdant jaunuolynus, valant užšlemštus plotus, iškertant įvairias trasas ir kvartalines linijas per jaunuolynus nuo sausuolių, snegolaužų, išvartų, vykdant rekonstrukcinius jaunuolynų kirtimus, iškertant medynuose lazdynų ir kitokį traką, išvalant gaisravietes ir pievas, taip pat iškertant smulkų mišką plotuose, perduodamuose durpynams, karjerams bei įvairioms statyboms. Kuro taip pat galima pasigaminti iš kirtimo atliekų (viršūnių, šakų) miškų ūkių kirtavietėse. Tokių kirtimų paprastai yra visuose miškų ūkiuose ir beveik visose girininkijose. Gyventojai turėtų kreiptis į artimiausią miškų ūkį arba girininkiją.

Mokestis pačiam išsikertant mišką nedidelis: priklausomai nuo miškų grupės ir medžių rūšies malkų kietmetris kainuoja nuo 20 iki 80 kapeikų, o už žabus mokama tik 40 procentų malkų kainos."

Iš to Gečio paaiškinimo matyti, kad gyventojai kuro turi ieškoti, kur tik išmano, o jei senesnis ir negali kirsti arba ieškoti po durpynus, gaisravietes ar šiaip žabynus, turi gana sunkiai verstis arba tiesiog šalti.

DŪMAI Į AKIS

Savi savietiems sulaiko tautinį brendimą

VYTAUTAS VOLERTAS

Lietuviams buvo lemta įsikurti gamtos ir klimato požiūriais maloniame kampe, tačiau politiniai nepatogiam, kur nuolatos kabo ne tik fizinė grėsmė, bet siautėja dvasiniai pavojai. Jau ilgus šimtmečius kaimynai braudinėjasi mūsų šalin, pasinaudoja jos skalsa, vargina, net žudo gyventojus ir darko jų bruožus. Šiame tautinio charakterio žalojime kartais talkina net mūsų žmonės, tai prievarta įjungti, tai savanoriškai prisidėję, gal paikos logikos paveikti. Atsiranda irimas, net savųjų naikinimas savomis rankomis, kaip buvo 1941 metų trėmimų metu ir pokarinės suirutės atveju.

Kodėl mūsų tautinį brendimą, kurio svetimieji nenori ir jį stabdo, patys trukdome?

Rėmai

Rusijos komunizmas susikūrė metodiką, kuri beveik nepaiso laiko ir keičiasi labai pamažu. Tradicija visur lūžta sunkiai, o sureliginti papročiai net reikalauja aukų. Pagrindiniai sovietinės metodikos rėmai jau nuo spalio revoliucijos (1917) yra apsupti netiesos, kurią iki šiandien laiko svarbiu sistemos įrankiu. Jei kas, gerų norų ar kilnumo skatinamas, ieškotų gražesnio žodžio netiesai pakeisti Sovietų režime, jokioje kalboje nerastų. Tenji skleidžiama įsakomai, sąmoningai, planuotai.

Šį Sovietų įprotį žino vyriausybė, partija, valdantieji ir valdomieji, kolūkių pirmininkas, melžėjas, šoferis ir pensininkus įskai čiuojant. Žino ir pasaulis. Tačiau nuo seno kelio, komplikuojančio gyvenimą ir nešančio žalą, bijo pakrypti. Gal staigi nauda vilioja.

Netiesa retkarčiais yra paranki. Ji trumpam sumaišo visuomenę, nes kiekvienas ją aiškinasi savaip,kol įvykių tikrąją prasmę atskleidžia laikas. (Taip buvo su išeivijos spauda. Ką ji rašė prieš keliolika metų, šiandien jau paliečiama beveik tais pačiais žodžiais ir krašte. Netiesa, skelbta Lietuvoje, jau perbrendo, galima sakyti ir tą, kas buvo. O pirma išeivija buvo keikiama dėl to, kas šiandien jau galima). Žmonės kuriam metui neranda daugumą rišančios nuomonės. Bet, šioje aplinkoje įpratus, gyventojai net tiesą pradeda atmesti ir oficialius pareiškimus priešingai interpretuoti. Tai ryšku užimtuose kraštuose. Į valdžios giriamą asmenį žiūri su nepasitikėjimu, peikiamus ima laikyti herojais. Tarptautinėje politikoje, ieškant sutarčių, aptariant prekybą, keičiantis technologinėmis žiniomis, kelią pastoja Sovietų Sąjungai antros šalies rodomas baisus nepasitikėjimas.

Iki dvidešimtojo amžiaus pabaigos prie valstybės vairo ištupėjusi netiesa atribojo Sov. Rusiją nuo pasaulio, o vyriausybę nuo piliečių. Lietuviai, kurie perdėtai įsijungė į šį procesą, nusivertino.

Keletas pavyzdžių

Lietuvos valstybės išpardavimui talkininkavusių jau mažai liko gyvųjų tarpe. Dabartinei vyriausybei negali būti primetama, kad ji sukūrė šiandieninę padėtį. Net daugeliu atvejų pritiktų ją pagirti už laviravimą bei rūpesti, kad buitis Lietuvoje gerėtų. Sunkiose sąlygose judama pažangos kryptimi, stengiamasi rimtai dirbti. Tik liūdina vieno kito ryžtas, pasikliaunant gal ma žesne, gal didesne netiesa, ginti Sovietų Sąjungos mostus, aiškiai nepalankius lietuvių tautai.

Išgirdome apie slaptus Maskvos įpareigojimus Lietuvos švietimui, skatinančius rusifikaciją, bet iš ten atvykusieji ir su tais įpareigojimais susiduria viską neigia. Religijos padėtis, kai rajonų ir apylinkių komitetai gali atimti pačių tikinčiųjų įsigytus net liturginius indus, žinoma visam pasauliui, tačiau vyriausybė tvirtina, kad egzistuoja pilna religijos laisvė. Tuo tarpu R. Kašauskas rašo: "Visi sugužėjo į bažnyčią, o Leonas ir Donatas liko už durų, lauke, nes jie abu partiniai, ne tik netiki į Dievą, bet ir į bažnyčią užeiti laiko netinkamu dalyku ir prisibijo" (Mano motinos akys", Vilnius, 1979, psl. 66.). Ir čia rašoma apie vaikų elgesį motinos laidotuvių metu.

Keistokai atrodo mums, siuntinėlius siunčiantiems, įrodinėjimai, jog baisius muitus už juos žeriasi ne Sovietai, bet JAV, arba kai aiškinama, jog ekskursantams tėviškėse todėl neleidžiama pabūti, kad rūpinamasi jų sveikata ir saugumu.

Savanorių entuziazmas

Prieš keliolika metų pačių lietuvių prirašoma spauda pasakojo apie su entuziazmu į kolūkius besijungiančius ūkininkus ir keikė suabejojusią išeivijos spaudą. Buvo skelbiama, kad kolūkiuose žmonės išsirenka pirmininkus ir laisvai tvarkosi. Šiandien rašytojų svarbus prievaizda R. Kašauskas sutinka su išeivijos "iškrypėliais": "Ir visi prisimindavo, kaip Audenis atsidangino į Juodsodę.

Atvažiavo baigiantis žiemai, po ataskaitinio susirinkimo, kuriame buvo išrinktas, teisingiau, Džiugų valdžios atvežtas ir paliktas". ("Gerumo kaina", Vilnius, 1978, psl. 267.).

Tie primesti kolūkių pirmininkai, partijos įgaliotiniai, pačią partiją apgaudinėdavo: "Viskas! Ir tai, kad jūs, norėdamas išgarsėti prikultais javais, nuslepiate žemės gabalą, ir tai, kad, norėdamas pasigirti primelžtu pienu, ne užrašote keliolikos karvių" (R. Kašauskas, "Gerumo kaina", Vilnius, 1978, psl. 275.).

Tai štai kaip buvo. O ką lietuviai propagandistai rašė ir pasakojo? Išeivijos spauda liko teisinga.

Paršas kelionei

Kai 1941 birželio vidury Lietuvos miestų gatves ir kaimų keliukus užgrūdo sunkvežimiai, tomis dienomis Sibiran vežamieji mandagių žodžių iš mėlynkepurių negirdėjo. Nakties tamsoje, turint pusvalandį laiko, tėvams reikėjo prikelti įmigusius vaikus, juos aprengti, įsimesti kai ką ryšulin ir kopti ant platforkol paršą varguolis nusikneips. tušis, Laurinčiukas, žino kiti vyresnieji. Reikia manyti, kad apie tas pasaulio galo baisybes jie bus išsitarę ir jaunesniems, po karo gimusiems. Vagonuose užrakinti žmonės neprisipraše vandens, o skubėti dar nereikėjo, o buvo galima pakišti po čiaupu kibirus ir paduoti tiems niekadėjams, kurių prireikė Sibirui. Kaip vyko trėmimai po karo, girdėjome tik iš lūpų. Bet girdėjome ne kitaip, kaip R. Kašauskas vaizduoja:.

"Mes valgėme, kai siaurame keliuke tarp medžių pasirodė pora tuščių vežimų. Kol juos pamatė žmona ir vaikai, aš jau buvau viską sumetęs. Mėlyna kepurė šmėstelėjo prie pat langos. Pasibeldė, kaip joks taikus ir laukiamas žmogus nesibeldžia. (...) Vaikus suguldėme, nes anie sakė, kad važiuosime rytą. Leido pasipiauti paršelį. Svilinome jį naktį, negailėdami šiaudų. (...) Jie sėdėjo tylūs, pasistatę šautuvus tarp kelių ir traukė suktines. Aš nuėjau už tvarto.

—Kas čia? — šūktelėjo sargybinis.

—Nebijok, nepabėgsiu, — pasakiau.

— O kur gi tu, žmogeli, nubėgsi? — paklausė su užuojauta.

— Kur?

— Niekur, — atsakiau, užsisegdamas kelnes.

(...)

— Na, judėsim, — tarė vyresnysis, kai pradėjo švisti.

Pati kėlė vaikus. (...) Kai išėjome į kiemą, nešini ir vedini vaikais, sugriebę paskutinius rakandus, kareiviai tempė iš daržinės lentas, kalė langus.

(...).

Pasiekėme vieškelį. Nors buvo ankstyvas metas, tačiau pasitaikė vienas kitas važiuotas, pėsčias. Žmonės žvilgčiojo į mus išsigandusiomis akimis, bet tik iš toli arba slapčiomis, ir smuko pro šalį, lyg bijodami, kad ir jų su mumis nepasodintų" .(R. Kašauskas, "Mano motinos akys", Vilnius, 1979, psl. 140 — 142.).

Varytojai iš namų čia atrodo visai pakenčiamai, — net laukė kol paršą varguolis nusikneipęs. Tai pakeitė Staliną karas, tai sušvelnėjo aprūdijusi gelžgalio širdis, — šėtonas išvirto į paprastą velnią.

Gaila, kad mūsų prislėgtoje tautoje iki šiandien dar vis atsiranda išsilavinusių žmonių, dūmus į akis pučiančių.

Iš Detroite surengto Vilniaus universiteto minėjimo amerikiečiams. Nuotraukoje lietuviškų reikalų rėmėjai Birutė ir Vyt. Rauckiai ir kun. Albright, SJ, Detroito universiteto profesorius. Nuotr. J. Urbono

NEMUNE NYKSTA LAŠIŠOS

Žymus zoologijos profesorius vokietis Bernardas Gžimekas tai pateikia savo knygoj "Laukiniai gyvūnai, baltasis žmogus" išleistoje 1969 metais. Jo teigimu 1827 metais Nemuno žiotyse kasdien būdavo sugaunama daugiau kaip tūkstantis vidutiniškai 15 kg svorio lašišų, t. y. 15 tonų per dieną. Tiek žuvų ne visada pavykdavę parduoti, todėl nemaža jų tekdavę užkasti žemėn.

Gal ir sunku nustatyti pagrindines lašišų nukimo priežastis: jų daug. Matyt, ne vien Klaipėdos uosto molas ar nevaloma Skirvytė čia kalti. Bet aišku tik viena: lašišos išnyko dėl neapgalvotos žmogaus ūkinės veiklos.

jm.

BOKSITŲ ATSARGOS

Ekonominio bendradarbiavimo ir vystymo organizacija pranešė, kad pasauly yra 18-30 trilijonų tonų boksitų. Tvirtinama, kad jų pakaks artimiausiems 50 metų.

Tačiau kai kurioms boksitų rūšims brangstant, pradėta ieškoti aliuminio oksido gamybos metodu, nepanaudojant boksitų.

jm.

PRIE MILŽINŲ TILTO

58

P. MELNIKAS

Kas bus, jis kankinos ir strimagalviais lėkė į apačią, galvodamas be perstojo. Viešpatie, kodėl suvedei du didelius kalnus? Du didelius, debesuotomis viršūnėmis kalnus, kurie niekad nesueis? Jis spaudžiojo kišenėje jos nosinę, norėdamas pridėti prie lūpų. Buvo nepakenčiamai liūdna ir krūtinėje skaudu. Automatiškai žygiuodamas, jis nematė net žmonių. Sustojęs prie krautuvių langų, jis žvilgčiojo į prekes išsiblaškęs. Žmonės juokėsi, kažką kalbėjo šalia jo, bet jis norėjo tik išsiverkti. Taip, gniauždamas liūdesį, jis klaidžiojo gatvėm, grįžo į lagerį pietums, bet mažai ką valgė.

Dar kartą išėjo, be tikslo kelis kartus perėjo miestelį ir, tik gerai išvargęs, grįžo į miegamąjį. Čia rado Dargašių, sėdintį prie stalo, dėliojantį koncerto pakvietimus. Šis kyštelėjo vieną Daniui, ir tik tada jis atsikvošėjo. Angliškai ir lietuviškai ten buvo surašyta choro, tautinių šokių ir poezijos programa. Jos neskaitęs, Danys perbraukė veidą ranka ir Dargašiaus paklausė:

— Kaip aš atrodau?

— Ne kaip. Dar gera valanda. Nueik pas kirpėją.

Jausdamas, kaip kažkas viduje kunkuliuoja, Danys pakaratė galva. Išorė vidaus nepakeis, pagalvojo. Dargašius, juokaudamas, priminė:

— Koncerto metu stebėk. Aš judinsiu uždangą.

— Stebėsiu, — šyptelėjo Danys.

Nulipęs laiptais, jis įėjo į salę. Tautinės vėliavėlės ir ornamentai čia buvo sukabinti, koncerto paruoša baigiama. Dingo stalai, o kėdžių sustatymu dar rūpinosi išvargęs, liūdnas ir priekabus pirmininkas. Pamatęs Danį, jis nusisuko kiton pusėn. Supratęs blogai padaręs, vėl atsisuko ir liūdnai šyptelėjo.

Danys neatsakė. Varžybos tarp jų buvo baigtos. Genė jau nepriklausė pirmininkui, nei jam. Ji priklausė nostalgijai, kuri ją išsivežė namo.

Ko pirmininkas dar trumpai dirstelėjo jo pusėn?

Gal norėjo ką nors jam pasakyti? Kad Danys perkalbėtų Genę? Sustabdytų ją nuo važiavimo pas mamą? Į okupuotą, bet mielą, palaimintą žemę?...

Negalėdamas dovanoti, Danys vengė jo žvilgsnio. Šis žmogus be reikalo išplepėjo jo šuolį iš repatrijantų sunkvežimio, jo kruvinas rankas ir atsibastymą iš rusų zonos. Neatsiklausęs, jis dar daugiau suveržė ir taip tamprų mazgą po jo kaklu. Kas jį išpainios?

Pirmininkas, tur būt, juto šį pasikeitimą. Jis davė vienam jaunuoliui instrukcijas ir apleido salę.

Metęs cigaretę, Danys išėjo jam iš paskos. Pirmininkas, matė, perėjęs tamsią angą, išėjo lauk. Kaip kulka, jis tvirtais žingsniais skubėjo aikšte ir šalia baltos bažnyčios dingo kolonadoj. Vėl pas Genę? Į diviziją, ar į namus?

Danys pastovėjo aikštėje ir lėtai sugrįžo į salę, kur rinkosi išeiviai ir pakviesti svečiai. Atsisėdus netoli įėjimo, įėjo amerikiečių divizijos karininkai. Salė nuščiuvo, kai atsitraukė Dargašiaus operuojama scenos uždanga. Keista, kad Genės dar nesimatė — ji vėlavo ir kažin ar ateis?

Pranešėjas dviem kalbom pasveikino pirmuose suoluose sėdinčius amerikiečius. Po trumpų plojimų muzikos dirigentas chorui davė ženklą. Visi atsistojo ir suskambo Tautos himnas. Retkarčiais pasukdamas galvą į duris, Danys mėgino dainuoti, bet sunkiai jam veržėsi dusliu praeities aidu. Viešpatie, kaip kažkas nesirezgė ir tiek... Sunkiai tarėsi žodžiai, tarsi tik jie netrukus iš jo rankų kažką išplėš, tarsi jie buvo kažkuo kalti.

Pudra kiek padailintu, išverktu veidu prisiartino Genė. Daurydamasi į šonus, ji kažko ieškojo. Gal pirmininko? Nerami, ji gal gailėjosi čia atėjus? Kai ji prisėdo šalia, jis paklausė:

— Kas tau?

Tuo metu suskambėjo nuo scenos liaudies daina. Švelnių, tai liūdnų, motyvų fone kiekvienas dainos žodis atrodė reikšmingas, tarsi taikomas jiem abiem. Tokia nuotaika jį darė bejėgiu. Šalia sėdinti Genė nebuvo jo valioje, nors būtų norėjęs su ja susijungti ir niekad nepaleisti. Koncerto dainos jam nepadėjo, bet skyrė juos dar daugiau.

Laimė jam bus atimta.

Šokėjai vaizdavo namų palikimo sceną. Tas vertė sukąsti dantis. Net Genė nustojo dairytis; nuleidus galvą, ji staiga palinko prie jo.... Jo išvažiavimas iš namų prieš metus praėjo beveik paprastai. Pasakė sudie ir išvažiavo, tikėdamas greitai sugrįžti... Repatrijuojant, galvojo, štai būsiu namie... Ilgesio stygos, paliestos šokio, tempėsi. Šokėjų menas tačiau nesprendė nieko. Jis buvo bergždžias, be pasigailėjimo. Žmogus liko sujauktas. Pasaulis netobulu būdu padalytas.

Choras vėl užtraukė dainą. Plaukė sodrūs bosų balsai. Guodė liauni tenorai. Suokė merginų balsai... Salėj kažkas ašarojo, publika plojo, ji buvo patenkinta. Scenai užsidengus, kažkas atsistojo, pasilipo laipteliais ir pradėjo kalbėti.

— Gene, — Danys sušnibždėjo.

— Ką, Jonai?

— Galvoji apie namus?

(Bus daugiau)

A. A. ANTANO NAKO MIRTIES METINĖS

Jo gyvenimas, — muzika ir dailė visumoje

Sakydavai man, kad nesvarbios datos, sukaktys, minėjimai... kad laikas neturi ribų... Tačiau, kai 1976 m. gruodžio 21 dieną sustingo laikas mums abiems, mūsų vieninteliam sūnui Vytautui netikėtai mirus Miunchene, kiekviena data tapo gyva, atvira žaizda.

Tu man sakei tada, kad visą skausmą, visą meilę turime jam — Vytui atiduoti. Ir dienos buvo begalinės, o naktys - benamės.

Tu man sakei vėliau, kad nekenti žiemos, kad bijai šalčio ir sniego... Ir tik pirmam, lengvam sniegui iškritus 1978 m. lapkričio 20 dieną, prasidėjo Tavo agonija... Buvome kelyje, automobilyje, kurio Tu jau nebegalėjai vairuoti. Tylėdamas ėmei nitrogliceriną. Tyla. Ir vėl nitroglicerinas. Tu man sakei, pertraukdamas siaubingą tylą: "Atsiprašau... Man praeis. Atsiprašau. Praeis..." Bet nepraėjo. Ir snaigė ištirpo... Tu jau buvai kelyje į anapus...

— Ar turėčiau dabar sakyti, kad nesvarbios datos? Dabar, kada laikas suskilo į dvi dalis?

Antanas Nakas gimė Rokiškyje 1904 m. kovo 13 d. (pagal nauj. kalendorių) ir augo vargoninin kų šeimoje. Jo tėvas buvo vargonininkas. Vėliau jo abu vyresnieji broliai Vladas ir Aleksas taip pat buvo vargonininkai. Tėvui anksti mirus, Antano vyriausias brolis Vladas atstojo jam tėvą. Tai buvo didelių gabumų muzikas, kuriam grovas Przezdzieckis išrūpino stipendiją mokytis konservatorijoje drauge su muziku Juozu Gruodžiu. Deja, I-sis pasaulinis karas suardė tuos planus. Jis buvo mažo Antano pirmasis fortepijono mokytojas. Vladas ne tik buvo vargonininkas, bet vėliau pianistas, kompozitorius ir choro dirigentas. Antanas, mažas būdamas, brolio ra-

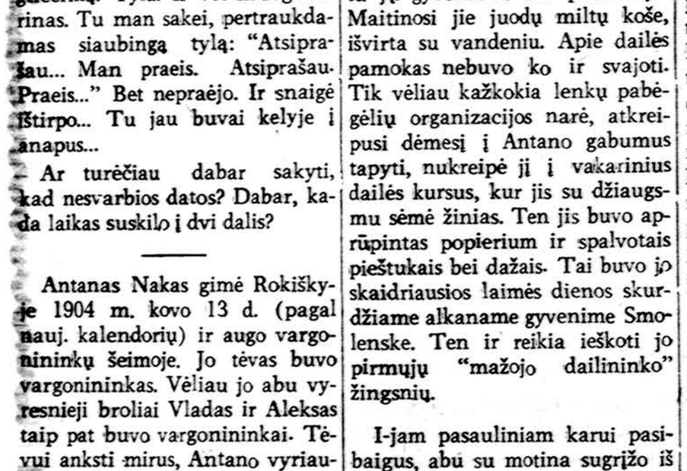

Vilniaus universiteto minėjime amerikiečiams Detroite susitikę JAV JAV kongresmano asistentas Jim Blanchard, Detroito universiteto prez. kun. dr. Robert Mitchell ir Violeta Abariūtė. Nuotr. J. Urbano

ginamas, dažnai bandydavo ir pats groti vargonais Rokiškyje, Mintaujoje (Latvijoje) ir vėliau Liepojoje. Jis pats vėliau sakydavo: "Aš išaugau prie vargonų". Tokių būdu nuo pat vaikystės Antanui muzika tapo dalimi jo gyvenimo.

Pirmasis pasaulinis karas nutraukė mažojo Antano fortepijono pamokas ir nubloškė jį su motina ir broliu į Smolenską (Rusijoje). Ten, lankydamas lenkų pradžios mokyklą, pajuto norą piešti ir tapyti. Jo brolį mobilizavus, jis liko vienas su motina Smolenske. Jo vaikystė buvo labai sunki. Jam teko uždarbiauti duoną motinai ir sau viename prabangiame rusų restorane iki vėlyvos nakties. Revoliucijos metu jų gyvenimas dar pasunkėjo. Maitinosi jie juodų miltų koše, išvirta su vandeniu. Apie dailės pamokas nebuvo ko ir svajoti. Tik vėliau kažkokia lenkų pabėgėlių organizacijos narė, atkreipusi dėmesį į Antano gabumus tapyti, nukreipė jį į vakarinius dailės kursus, kur jis su džiaugsmu sėmė žinias. Ten jis buvo aprūpintas popieriumi ir spalvotais pieštukais bei dažais. Tai buvo jo skaidriausios laimės dienos skurdžiame alkaname gyvenime Smolenske. Ten ir reikia ieškoti jo pirmųjų "mažojo dailininko" žingsnių.

I-jam pasauliniam karui pasibaigus, abu su motina sugrįžo iš Rusijos į Liepoją, kur jo brolis Vladas vargonininkavo. Antanas vėl tęsė pas brolį fortepijono studijas, jau būdamas gimnazistas. Liepojos realinę gimnaziją baigė 1924 m. ir tais pačiais metais atvyko į Kauną, prisiglaudęs brolio Alekso, kukliai gyvenančioje šeimoje, įstojo į L.U. teisių fakultetą. Jo svajonė buvo iš karto stoti į konservatoriją, bet dėl materialinių sąlygų (neturėjo nė pianino ir pačiam reikėjo užsidirbti

A. a. Antanas Nakas

duoną pašaliniu darbu) turėjo pirma siekti teisių mokslo diplomo, kurį gavo 1930 m. Į Korp! Neo-Lithuania įstojo pradėjęs universiteto studijas, patrauktas kilnios jos idėjos: "Pro Patria".

Tuo laikotrapiu užsimezgė mūsų draugystė. Aš buvau tik įstojusi į Teisių fakultetą, o jis jau buvo bebaigias teisę. Po metų perėjau į Humaitarinių mokslų fakultetą studijuoti romanistiką bei lituanistiką. Aš jį matydavau Korp! Neo - Lithuania rūmuose, skambinant solo sceno je, bet pažinau jį daug vėliau. Mūsų draugystės pagrindas buvo muzika, menas ir literatūra. (Aš pati mokiausi skambinti fortepijonu, piešiau ir tapiau). Išskyriau jį iš kitų, matydama jo gilią inteligenciją ir veržlumą siekti mokslų keliose srityse. Jo būdo švelnumas ir platus apsiskaitymas, didelis imlumas visam, kas vertinga ir gražu, patraukė mane.

Antanas daug skaitė tada ir per visą savo gyvenimą lietuvių ir svetimomis kalbomis. Būdamas jausmo žmogus, pradžioje brendo įtakoje didžiųjų pasaulinių romantikų .Grožinė literatūra, ypač poezija jį žavėte žavėjo. Muzikų ir kompozitorių bei menininkų gyvenimas ir kūryba buvo jo dėmesio centre. Vėliau jis pakrypo į neoromantizmą ir dalinai į modernizmą, tačiau visuomet mėgo klasinę muziką ir meną, ypač plastinį —skulptūrą ir šoki. Filosofija ir astronomija nebuvo jam svetimos, ypač vėliau neištirtos erdvės platybės rado atgarsį jo tapyboje. Taip pat plačiai domėjosi tarptautine politika ir sielojosi Lietuvos likimu.

1927 m. buvo priimtas į Vidaus reikalų ministeriją Kaune, kur dirbo iki 1933 m. Visuose savo gyvenimo posūkiuose tada ir per visą mūsų bendrąjį gyvenimą (vedėme Kaune) rimtai tardavosi su manim, visuomet rasdamas manyje entuziastingą pritarimą ir pagalbą. Aš tuomet jau buvau Kauno IV-sios gimnazijos mokytoja. 1933 m. Antanas buvo paskirtas Kauno apygardos teismo kandidatu. Išlaikęs specia lius egzaminus, 1937 m. buvo priimtas į advokatūrą Kaune, kurią pasirinko idealistiniais sumetimais: padėti žmonėms jų gyvenimo painiavose. Teisininkų, universiteto profesorių, gydytojų, inžinierių profesijos anais laikais buvo gerbiamos, kaip ir dvasininkų luomas.

Jis pildė savo profesinį darbą tauriai ir labai sėkmingai.

Bet jo daugialypė asmenybė netilpo vien tik teisininko rėmuose. Greta savo pirmosios profesijos jis pasiryžo tęsti seniai pradėtas ir keletą kartų pertrauktas fortepijono studijas. Dabar jis jau turėjo savo išsvajotą naują Bechstein'o fortepijoną. 1934 m. įstojo į Kauno konservatorijos (aukš toji mokykla) prof. B. Dvariono fortepijono klasę, kurią baigė 1940 m. išėjęs tuo pačiu metu dvejų metų atskirą pedagoginių dalykų kursą, įgijo diplomuoto muzikos dėstytojo specialybę. Be advokato darbo, jis ėmė dėstyti fortepijoną, muzikos teoriją ir harmoniją Kauno muzikos kursuose, kuriuos jis padėjo muzikui N. Martinoniui suorganizuoti. Nuo 1940 iki 1943 m. buvo Kauno Muzikos kursų vedėjas.

Jis dažnai man sakydavo, kad jo troškimas ateityje — dėstyti aukštojoje Muzikos mokykloje, į kurią buvo vėliau paskirtas dėstytoju. Deja, vokiečių okupacijos metu visos aukštosios mokyklos buvo uždarytos 1943 m.

1944 m. Antanas išvyko į Aust riją — Salzburgo "Mozarteumą" — Aukštąją muzikos mokyklą — konservatoriją gilinti muzikos studijų: dirigavimą ir kompoziciją. Teko jam studijuoti su ano meto įžymybėmis: prof. Hindermith'u, prof. Furtwaenger'iu, prof. Krauss'u ir kitais. Pradžioje neturėjo instrumento (jo Bechsteinas liko Kaune). Karui besibaigiant, nuolatinių bombardavimų buvome nublokšti 15 kilometrų nuo Salzburgo, į Seekirchena. Alkani, paskendę varge, gyve nome prisiglaudę prie mano tėvų, susispaudę mažyčiame kambarėlyje", virš arklidžių. Vėliau gavus mums toje pat vietoje menką kambariuką. Antanas išsinuomavo pianiną, kuris jam tapo geriausiu draugu. Tada jis ieškojo išlieti save muzikoje — kompo nuodamas.

Prisimenu, kai didelio sodo pašlaitėje, Alpių kalnų papėdėje, Seekirchene, po obelimi jis užrašinėjo iš demobilizuoto kareivio —Stanionio senas, negirdėtas lietuvių dainas, kurias vėliau panaudojo savo kompozicijoms. Pirmoji Antano kompozicija (smuikui ir fortepijonui) buvo atlikta smuikininko solisto Povilo Matiuko (kuris tuo pačiu metu studijavo Aukštojoje muzikos

(Nukelta į 5 psl.)

DETROITO ŽINIOS

(Atkelta iš 2 psl.)

pa organizuoja laisvos ir draudžiamos spaudos sukakčių minėjimą. Pirmasis Amerikos lietuvių laikraštis — Lietuviška Gazieta — buvo išleistas 1879 m. Tad šiemet suėjo 100 metų nuo pasirodymo tautinės minties žiburėlio. Antroji — teroro spaudos sukaktis tęsėsi 40 metų nuo 1864 iki 1904. Caro imperialistai uždraudė lietuviams naudoti lotynišką raidyną savo spausdiniams. Šis laikotarpis pasižymėjo knygnešių nepaprastu pasiryžimu gabenti lietuvių kalba knygas iš Rytprūsių. Trečioji laisvos spaudos sukaktis — nuo 1904 metų iki bolševikų okupacijos Lietuvos su įvairiais trukdymais. Ketvirtoji spaudos sukaktis rusiškojo komunistinio teroro padariniai. Ši paskutinioji spaudos sukaktis išsiskiria iš visų kitų tuo, jog yra ne tik spauda varžome, bet sukurtos vertybės naikinamos. Tai 20-jo amžiaus barbarai.

Šiam sunkiam darbui išnarplioti kviečiamas Tėviškės Žiburių redaktorius kun. dr. Pr. Gaida.

Spaudos akademija numatoma 1980 metų sausio 27 d. Tai bus nepaprasta spaudos šventė.

A. Musteikis

DIAMOND HEAD RESTORANAS

SAV. ZITA IR RIČARDAS ŠILAUSTAS

Pietūs, vakariene, užkandžiai — vienam, dviem ar dviems šimtams. Amerikoniški, lietuviški ir japoniški valgiai — mergvakariams, vestuvėms, krikštynoms ar laidotuvių užkandžiams.

Skambinkite Zitai arba Ričardui.
Lobster $7.95. Strip steak $5.50. Butt steak $4.95.
Kugelis, dešros, įvairios žuvys, steikai, viščiukai, antys ir kitokie patiekalai.

Atdaras 7 dienas savaitėje nuo 11 val. ryto iki 2 val. po vidurnakčio.

3321 W. Columbus Avenue, Chicago, Illinois 60652

(Blokas į rytus nuo 79-tos ir Kedzie)

TEL. — 925-1675

AZORIN

Pirmasis Stebuklas

Novelės. Vertė P. GAUČYS

Azorin — vienas žymiausių ispanų rašytojų, išgarsėjęs savo trumpom, poetiškom novelėm, kuriose pilna astrologų, raganų, pranašų ir aiškiaregių, turinčių magišką galią numatyti ateitį ar atgal pasukti laiko ratą. Azorino vaizduojami žmonės pasižymi dideliu dvasiniu gilumu. Rinkinyje 25 novelės.

Išleido Rūta 1979. Kaina su persiuntimu $5.75. Illinois gyventojai prideda 25 ct. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

RADIO PROGRAMA

★

Seniausia Lietuvių Radio programa Naujoj Anglijoj iš Stoties WNSR, 1360 banga, veikia sekmadieniais nuo 1:00 iki 1:30 val. po pietų — perduodama vėliausių, pasaulinių žinių santrauką ir komentarai, muzika, dainos ir Magdutės pasaka. Šią programą veda Steponas ir Valentina Minkai. Biznio reikalais kreiptis į Baltic Florists — gėlių bei dovanų krautuvę, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telefonas 268-0489. Ten pat gaunamas dienraštis "Draugas" ir rasite didelį pasirinkimą lietuviškų knygų.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

2 namai ant 1 sklypo. Vienas namas — 2 po 4 kamb.; antras 3 kamb. Brighton Parke.

Mūrinis 6 kamb. bungalow. Garažas. Marquette Parke.

ŠIMAITIS REALTY
Insurance — Income Tax
Notary Public
2951 W. 63rd St., 436-7878
Tel. 839-1784 arba 839-5568

1½ aukšto medinis. 6 kamb. Atskiros 2 vonios, 2 virtuvės. Garažas. Arti 69-os ir Rockwell. $24,900.00.

2-jų aukštų Georgian. 5 kamb. 37 p. sklypas. 70 ir Fairfield. Numažinta kaina. $27,900.

Taverna ir 4 kamb. mūrinis. Į rytus nuo California Ave ir 71-os g-vės. Nuženinta kaina. $45,000.00.

BUTŲ NUOMAVIMAS
Namų pirkimas — Pardavimas
Valdymas
Draudimai — Income Tax
Notariatas — Vertimai
BELL REALTY
J. BACEVIČIUS
6529 S. Kedzie Av. — 778-2233

MISCELLANEOUS

PACKAGE EXPRESS AGENCY
MARIJA NOREIKIENĖ
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Labai pageidaujamos peros rūšies prekės. Maistas iš Europos sandėlių.
2608 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629
TEL. — WA 5-2787

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.
FRANK ZAPOLIS
Telef. GA 4-8654
3208½ W. 95th Street

TELEVIZIJOS
Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai.
Pardavimas ir Taisymas.
MIGLINAS TV
2346 W. 69th St., tel. 776-1486

PLUMBING
Licensed, Bonded, Insured
Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos ir kt. plytelės. Glass blocks. Sinkos vamzdžiai išvalomi elektra. Galite kreiptis nuo 7 iki 8 val. ryto arba 5 val. vakaro.
SERAPINAS — 636-2960

A. VILIMAS MOVING
Apdraustas perkraustymas
Įvairių atstumų
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus
NEDZINSKAS, 4050 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632, tel. 927-5080

MOVING
SERĖNAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.
Tel. — WA 5-8063

Įvairių prekių pasirinkimas nebrangiai iš mūsų sandėlio.
COSMOS PARCELS EXPRESS
2501 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Telef. — 925-2737
Vytautas Valantinas

M. A. ŠIMKUS
INCOME TAX SERVICE
NOTARY PUBLIC
4259 So. Maplewood, tel. 254-7450
Taip pat daromi VERTIMAI, GIMINŲ iškvietimai, pildomi PILIETYBĖS PRAŠYMAI ir kitokie blankai.

REAL ESTATE

PIRKĖJO LAIMEI

Išnuomojamas 4 kamb. gražus butas arti 65-os ir California.

Puikus mūrinis. Apie $10,000 pajamų. Moderniai patobulintas namas Marquette Parke. Kaina $67,500.

Švarus 2jų aukštų mūras. Apie $7,000 pajamų. Marquette Parke. Vertas $46,900.

Platus sklypas. Geroje vietoje investuoti ateičiai, ir kaina nuderėta.

Maloniai prašau kalbėti lietuviškai ar angliškai ir paduoti savo telefoną bei pavardę, kada jums patogu namus apžiūrėti.

Valdis Real Estate
2625 West 71st Street
Tel. 737-7200 ar 737-8534

Savininkas parduoda 3-jų mieg. mūr. Cap Cod stiliaus namą. Salionas, valgomasis, 1½ vonios. Patrauklus įrengtas rūsys. 2 maš. garažas. Ant kampinio sklypo apylinkėje Archer ir Nashville. Kreipkitės angliškai arba vokiškai tel. 586-3077.

Išnuom. 4 kamb. naujai dekoruotas butas. $225.00 mėn. Reikalinga įmokėti vieno mėnesio užstatas. Apžiūrėti galima lapkr. 18 d., nuo 1 iki 5 v. popiet. Kalbama tik angliškai.
3505 N. Keeler.

Išnuom. miegamasis kamb. Marquette Pke. Galima naudotis virtuve ir kitais patogumais.
Skambint 776-8267

Naujesnis 3-jų miegamų bungalow. Centr. vėsinimas. Pilnas rūsys. Prie 67-os ir Homan. $52,900.

2½ aukšto mūras — 3 butai. Geros pajamos. Prie 44-os ir California. Nebrangus.

59-ta ir Whipple. 6 kamb. puikiai prižiūrėta mūro rezidencija. Gazo šilima. Rūsys. Nebrangus.

65-ta ir Keeler. Stiprus 1½ aukšto mūras. Tinka giminingom šeimom ar išnuom. Susideda iš 5 ir 4 kamb. $72,000.

NEIGHBORHOOD
Realty Group U.S.A.
BUDRAITIS REALTY CO.
4243 W. 63rd Street
Tel. — 767-0600

HELP WANTED — MOTERYS

MAIDS
Full and part time. Excellent pay.
Phone 833-3600 — Ext. 131
HOLIDAY INN
Oakbrook Terrace
17 W. 350 22nd St., Oakbrook, Ill.

Receptionist/General Office
Accurate typing and pleasant phone manner. Neat appearance. Full time. Off Michigan Ave. Location. Excellent salary and benefits. Call for appointment — Mr. Marshall: 280-5520

CLERK-TYPIST
Small office. Good pay.
Northwestern R.R. Station - Loop.
Tel. 263-5956

GENERAL OFFICE
Varied and interesting duties to include, good typing, filing, pleasant phone manner, etc. Full time, salary open and company paid benefits.
Vic. Montrose & Cicero.
MR. RICK CROMLING
685-1970

CASHIER - RECEPTIONIST
We are seeking a friendly, efficient person to work our front desk. Must be capable of minor bookkeeping, as well as effectivley dealing with the public.
Contact Mr. Young or Mr. O'Brien.
1146 Northbrook Court.

REMKITE DIENR. "DRAUGĄ"

PAINTING & DECORATING

ARTISTIC HOME DECORATION
Indoors and outdoors.
Homes, Businesses, offices.
Our European trained artists will yaint designs, vistas, etc. to your specifications. Complete painting and wall papering. Service
J-M CONSTRUCTION CO. 234-8393

DĖMESIO

VIZITINIŲ KORTELIŲ REIKALU

Vizitinių kortelių naudojimas yra gražus paprotys. Biznieriai jas plačiai naudoja. Bet tinka ir visų šeimų atstovams turėti gražias vizitines korteles.

Kreipkitės į "Draugo" administraciją visais panašiais reikalais. Būsite patenkinti mūsų patarnavimu.

IŠNUOMOJAMA — FOR RENT

Išnuom. apšild. 3-jų kamb. butas su baldais angliškame rūsy. Suaugusiems. 185 dol. mėn. 6801 S. Campbell. Skambint po 6 v. v. 737-4355

For rent — 4 modern heated rooms. Conveniently located in Brighton Park. 2 adults or couple with child. 523-9533

HELP WANTED — VYRAI

TOOLMAKERS
Experienced all around toolmaker who likes variety and challenge to work on tools, jigs and fixtures. Excellent opportunity. Good pay and benefits. Apply in person only. Must speak English.
WEN PRODUCTS
5810 Northwest Hwy, Tel. 763-6060

AUTO BODY MAN
Must have own tools, and have experience in all phases of body work. Family man preffered.
TEL. — 327-6165
Call weekdays 9 a.m. - 5 p.m.

PRESSMAN
Heidelberg letter press operator. Must be experienced. Days. Excellent benefits.
CURTIS GRAPHICS CORP.
Lisle, 971-3032

HELP WANTED — MOTERYS

SECRETARY
Full or part time. Lite typing and variety of office duties. Pleasant phone personality.
CALL 677-4710
6677 N. Lincoln, Lincolnwood, IL.

OFFICE
We will train you to handle one of our key general office positions. Light typing required. Call Carol 833-5700.
WELLS FARGO ALARM SERVICES
Elmhurst, Illinois
An Equal Opportunity Employer M/F

CLERK
To work in pharmacy.
Experience pref. — Full time.
4 days plus Saturdays.
Devon and Western area.
TEL. — 262-0461

SECRETARY
for 2 vice presidents in sales. Light S/H. Excellent hospitalization, dental and pension plan.
Near North Side.
DRUTH PACKAGING CORP.
Call PAT BANAS 943-6040

Perskaitę "Draugą" duokite jį kitiems pasiskaityti.

HELP WANTED — MALE

OWNER - OPERATORS
D.O.T. qualified with tandem axle tractor for piggy back operation. Pick up and delivery within 400 mile radius. Chicago-based. Excellent pay package.
TEL. — 312—226-7828

A. NAKO MIRTIES METINĖS

(Atkelta iš 4 psl.)

mokykloje Mozarteum) 1947 m. birželio 13 d. Seekiraheno bažnyčioje per mūsų sūnaus Vytauto krikštynas. Antanas pats lydėjo vargonais.

Atsidūręs Salzburge nuo 1944 m. iki 1949 m. kaip muzikas aiktyviai įsijungė į lietuvių išeivių muzikinį gyvenimą: suorganizavo bažnytinį chorą, vargonavo bažnyčiose, akompanavo žymiems operos solistams lietuviams bei latviams (gerai mokėjo latvių kalbą) ir styginininkams, važinėjo su koncertais. Dalyvavo muzikų kvartete, kurį sudarė smuikininkai Povilas Matiukas ir I. Motekaitienė, čelistas Algimantas Motekaitis ir Antanas Nakas — pianistas. Šis kvartetas važinėjo su koncertais po lietuvių kolonijas Austrijoje.

1949 m. atyvko į Chicagą. Čia teko jam dirbti pradžioje fizinį darbą, kuris jį labai vargino (jo sveikata nuo 1944 m. buvo pašlijusi: sirgo "ulcus duodeni"). Su baime žiūrėdavau į jo pajuodusius poakius, sulysusį, dvasiniai palaužtą — nužmogintą žmogų. Nei sveikatos nei pastogės, nei lengvesnio darbo! 1951 m. palankioms sąlygoms susiklosčius ir man padedant, jis įsteigė Chicagoje savo fortepijono studiją, kuri, laikui bėgant, išaugo į labai didelę mokyklą. Su jaunimu dirbo nuoširdžiai, atidžiai, rimtai, daug reikalaudamas iš savo mokinių, ne vien tik dėstydamas fortepijoną, bet mokė juos muzikos teorijos bei harmonijos, ypač skiepijo jiems meilę grožiui. Ruošė kasmet savo studijos mokinių koncertus. Pedagoginį darbą tęsė iki pat paskutiniųjų savo gyvenimo dienų. Išaugino eilę žymių muzikų: Ramintą Lampsatytę — muzikologijos daktarę ir akompanuotoją (dabar dėstan čią Hamburge muzikologiją), Raimondą Apeikytę — akompanuotoją, pianistę (dabar gyvenančią Californijoje), dr. Živilę Keliuotytę - Modestienę — akompanuotoją Chicagoje, Arūną Kaminską — akompanuotoją, savo sūnų Vytautą - muzikologą, solistą dainininką (dabar jau mirusį) ir kitus.

Greta pedagoginio darbo tęsė muzikos kūrinių kompanavimą. Įsigijęs, be pianino, ir naują fortepijoną nepaprastai juo džiaugėsi. Gavęs iš ok. Lietuvos Ant. Juškos "Lietuvių dainų" kelis tomus, sakė man: "Tai mano didžiausias turtas! Jo kompozicijas reikia suskirstyti į bažnytinio ir pasaulietinio turinio giesmes ir dainas, parašytas chorui ir vienam balsui, bei fortepijono improvizacijas, įgrotas į magnetofono juostas, kurias kūrė iki pat savo gyvenimo pabaigos. Paminėsiu tik keletą jo muzikos kūrinių: mišriam chorui "Vėtroj gimę" (B. Brazdžionio žodžiais, kuris buvo atliktas Dainavos choro, vedamo muziko Stepo Sodeikos Šv. Kryžiaus parap. bažnyčioje, Chicagoje ir "Tėviškės sodai" (B. Brazdžionio) — vyrų chorui. Daug sukompanavo solo dainų, panaudodamas žymiųjų lietuvių, anglų ir prancūzų poetų eilėraščius. Didelę dalį tų dainų žemam balsui dedikavo savo sūnui Vytautui, kuris tėvo dainų ciklus atlikdavo savo rečitaliuose ir koncertuose Chicagoje, kituose JAV miestuose ir Europoje. Vytautas į paskutinio savo rečitalio repertuarą Lietuvių 23-ios studijų savaitės metu, įvykusios 1976 m. Chantilly, Prancūzijoje, buvo įtraukęs penkias — A. Nako dainas: Liaudiškoji (A. Mackaus žodžiai), Sidabra (K. Bradūnas), Jūra (O. Miciūtė), Piovėjas (B. Sruoga) ir Ulioj bitelė.

Antano Nako muzikines kompozicijas būtų galima apbūdinti daugiausia kaip kontempliatyvius, ramius, introspektyvius kūrinius, dvelkiančius mistika, melancholiška romantika, labiau linkstančius į miniatiūrą, negu į grandiozinę heroiką. Jaučiama lietuvių liaudies dainų įtaka (sąmoningai puoselėta), A. Nako kūryboje alsuoja klasišku švelnumu. Bendrai aidi impresionistinės nuotaikos: gamtos atspindžiai, chromatinių spalvų niuansai, metaformologiniai šešėliai, lyriškas rafinuotumas, sielvartingas ilgesys ir dažnas žaismingumas, išreikštas lengvute technika.

Antanas rūpinosi savo muzikos kompozicijų išleidimu ir tuo reikalu nekartą tarėsi su J. Karveliu ir muziku J. Zdanium, bet dėl pastarojo mirties ir Antano stokos pinigų tas jos noras nebuvo įvykdytas.

Negalima aplenkti ir Antano Nako žurnalistinio darbo, kuriam jis skyrė daug valandų. Muzikos straipsnius pradėjo rašyti Lietuvoje "Naujojoje Romuvoje". Jo pirmasis straipsnis buvo apie Chopeną. Pradžioje jis pasirašydavo slapyvarde "Norvydas". Atvykęs į Chicagą visą laiką rašė lietuvių spaudoje muzikos, teatro, meno bei kitais kultūros klausimais. Bendradarbiavo Drauge, Dirvoje, Darbininke, Laiškai lietuviams ir kituose laikraščiuose, daugiausia rašydamas koncertų bei apie Lietuvių operos Chicagoje pasirodymus, išsamias recenzijas. Savo kritikose stengėsi būti teisingas, niekam nepataikauti, kelti naujas meno jėgas. Jo recenzijos pasižymėjo ir taikliu humoru. Paskutinė jo recenzija apie kun. B. Markaičio "Missa Sancti Casimiri" pasirodė Dirvoje po kelių dienų jam mirus.

A. Nakas buvo surinkęs daug medžiagos vokiečių ir anglų kalbomis apie moderniąją šių laikų muziką (įskaitant ir elektroninę), apie kurią ruošėsi rašyti atskirą studiją.

Jis aktyviai dalyvavo muzikos gyvenime, ruošdamas įvairių menininkų koncertus. Net ir vėliau, sirgdamas širdimi, teikė patarimus organizacijoms, kaip praturtinus lietuvių kultūrinį gyvenimą, kuriuo sielojosi nuo pat pradžių atvykęs į Chicagą. Nuo 1954-1956 m. Lietuvių kultūros tarybos vicepirmininkas. Tuo metu nuoširdžiai rūpinosi lietuvių teatro steigimu.

Antanas Nakas nesustojo viename taške, nesustingo, vis gyvai ieškojo naujų idėjų, naujų tolių, naujų pasaulių, nuolatos praturtindamas savo gilią, ieškančią grožio, neeilinio žmogaus — neramią sielą. Ar yra kas jį pilnai supratęs jo nuolatiniame pasikeitimų sruvenime, suradęs jo pilnatį?

1966 - 1969 m. įstojo į Chicagos Meno institutą, jau gerokai pasiruošęs prieš tai, studijavęs tapybą su lietuviais dailininkais: P. Kiaulėnu, P. Kaupu, prof. A. Varnu. Meno institute jo profesorium buvo žinomas dailininkas — prof. K. Himmel, kuris supažindino jį su įvairiomis meno pakraipomis bei plačiai naudojama tapybos technika.

Tačiau institutas jo polėkius stabdė ir varžė. A. Nakas, būdamas muzikas, savo idėjas išreikšti spalvomis ir muzikos garsais ieškojo skirtingų, jam savitų būdų. Vėliau jis mokėsi pas estų dailininką Motus, Tartu meno mokyklos prof., privačiai, pas kurį turėjo galimybę laisviau pasireikšti ir sulaukti griežtos, bet teisingos kritikos.

A. Nako tapybos darbuose spalva rišasi su muzikos garsais. Daugumą jų turi muzikinius pavadinimus. Jo paveiksluose muzikiniai ir optiniai elementai neatskiriami, vaizduojamas pasaulis yra reformų, jėgų ir spalvų besitęsiąs procesus. Ta jo pasaulio apimtis yra didelė, ji prasideda neapibrėžtos primityvios buities gelmėse ir sukaupia savo dėmesį transcendentinėse formose, emociniuose išgyvenimuose. Tie emociniai išgyvenimai labai gilūs, platūs. Todėl racionalia definicija neįmanoma aptarti Nako tapybos darbų esmės. Gal galima bandyti jo tapybą apibūdinti kaip "lyrinį ekspresionizmą" ir dalinai priklausantį "simbolinei - abstraktinei" ar "pusiau - abstraktinei" meno pakraipai. Kai kuriems savo paveikslams siužetus ėmė iš lietuvių liaudies pasakų, legendų ir padavimų. Kiti jo darbai yra gryni abstraktai, kuriuose jauti muzikos garsų tonus, ritmo niuansus ir nuotaikas. Gamta (ypač jūra) ir muzika yra neišsemiama jo kūrybos įkvėpėja. Tapyboje naudoja įvairią modernią techniką: akriliką, alijų bei pasteles.

Chicagoje turėjo tris individualias meno parodas — Čiurlionio galerijoje ir Chicagos miesto bibliotekoje, taip pat dalyvavo bendrinėse lietuvių dailininkų parodose. Paveikslai spalvingi ir sudaro sustingusių muzikos garsų įspūdį.

Tapė ir kūrė improvizacijas iki pat paskutiniųjų savo gyvenimo dienų, norėdamas pabėgti nuo siaubingos mus ištikusios tragedijos. Vytautas daug kuo buvo panašus į savo tėvą. Jie vienas kitą papildė.

Iš A. Nako dainos "Jūra" (žodžiai O. Miciūtės):

"O šviesūs toliai,
Baltų svajonių —
paukščių mano langas"...

Ona Kasakaitytė - Nakienė

MŪSŲ KOLONIJOSE

New York, N.Y.

ALT SĄJUNGOS SUSIRINKIMAS

ALT s-gos New Yorko pirmojo skyriaus spalio 29 d. Vebeliūnų rezidencijoje, 86-08 110th St., Richmond Hill, N. Y., įvyko visuotinis narių susirinkimas, kuriame apsvarstyti skyriaus bėgamieji reikalai. Pirmininkui Apol. Vebeliūnui pasveikinus susirinkusius narius ir svečius ir tarus įvadinį žodį, paprašė dalyvius atsistojimu pagerbti neseniai palaidotą narę Agnietę Oną Klastauskienę ir kitus narius, kurie šiais metais yra iškeliavę amžinybėn. Pristatė du naujus narius korporantus — Magdeleną Ulėnienę ir Povilą Ališauską, prašė susirinkimo juos patvirtinti skyriaus nariais. Susirinkimas vienbalsiai rankų plojimu patvirtino.

Perskaitytas praeito susirinkimo nutarimų protokolas ir sąjungos valdybos du raštai, kurie narių priimti dėmesin. Supažindinti nariai su sąjungos valdybos išleista knyga "Tautinės minties keliu", pasiūlyta nariams ją įsigyti. Keletas knygų čia pat buvo parduota tiems, kurie nebuvo iš anksto užsiprenumeravę, prenumeratoriams buvo knygos atiduotos. Pasisakymai dėl knygos turinio atidėti sekančiam susirinkimui, kada daugiau narių bus susipažinę su knygos turiniu.

Klausimuose visai netikėtai Jurgis Kiaunė pasiūlė, kad ilgametis skyriaus narys, dažnas ir valdybos narys, daugiau 25 metus išdirbęs VLIK-te, valdyboje ir taryboje, atstovavęs Tautinei sąjungai per Tautinį sąjūdį, jo ilgamėtis pirmininkas, dažnas įvairių komisijų, delegatūrų narys, pašventęs visą savo laisvalaikį Lietuvos laisvės kovai, prof. dr. Bronius Nemickas būtų pakeltas skyriaus Garbės nariu.

Pirmininkui Rapol. Vebeliūnui siūlomą mintį parėmus, susirinkimas vienbalsiai rankų plojimu dr. Broniui Nemickui suteikė skyriaus Garbės nario vardą.

Susirinkimui kiek ilgiau užtrukus, malonių šeimininkų dalyviai globojami, prie kavutės ir skanių sausainių dar valandžiukę pabendravo. **K. Jankūnas**

CHICAGOS ŽINIOS

HEPATITIS KALĖJIME

Stateville kalėjime netoli Joliet stipriai paplito susirgimai hepatitu. Arti 20 kalinių yra izoliacijoj, o du ligoninėj.

SOCIALINĖ DRAMA

Lojolos universiteto prof. Richard Menges sukūrė įspūdingą krikščioniškos dvasios socialinę dramą "Dynamite", kuri savaitgaliais iki gruodžio 23 d. statoma Playwrights teatre, 110 W. Kinzie St., Chicagoje. Drama pavaizduoja tikrovišką įvykį, kai du unijos nariai 1910 m. dinamitu išsprogdino Los Angeles Finies rūmus, kuriuose žuvo 20 tarnautojų. Sprogdintojams gresia mirties bausmė. Atvykęs laikraštininkas stengiasi sutaikinti darbininkus su darbdaviais, ieškodamas krikščioniško atlaidumo bei socialinio teisingumo.

DON'S FLOWER SHOP
4936 14th St., Cicero, Ill. 60650
TEL. — 656-5000
$1.00 off on purchase of $10 or more.
WE SPEAK LITHUANIAN.

DĖMESIO KNYGŲ MYLĖTOJAMS!

Užsakydami ar pirkdami visas kartu žemiau išvardintas knygas, mokate tik $10.00 ir $2.00 už persiuntimą. Normali knygų vertė $30.00.

ANGLŲ NOVELĖ. Sudarė Povilas Gaučys. Anglų rašytojų novelių antologija. 480 psl.

PIETŲ KRYŽIAUS PADANGĖJE. Sudarė Povilas Gaučys. Lotynų Amerikos rašytojų novelių antologija. 480 pusl.

VYSK. P. P. BUČIO ATSIMINIMAI. Surašė prof. Z. Ivinskis. Redagavo J. Vaišnora, MIC. I ir II dalis. Dvi knygos. 580 pusl.

PIRMASIS RŪPESTIS. Jurgis Jankus. Velnio bala, Žmogus ir šuo ir kitos novelės. 213 pusl.

DABARTIES SUTEMOSE. Bronius Zumeris. Žvilgsnis į mūsų laikotarpio žaizdas ir skaudulius. 187 pusl.

BRĖKŠMĖS NAŠTA. Jurgis Gliauda. Romanas. 384 pusl.

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629.

Illinojaus gyventojai dar prideda prideda 50 ct. valstijos mokesčio.

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue
Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktoriai

6845 SOUTH WESTERN AVE.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta

Tel. 737-8600
Tel. 737-8601

Vienerių metų mirties sukaktis

A. A.

ALFONSAS D. KAULAKIS

Mirė 1978 m. lapkričio 18 d. Miami, Florida, sulaukęs 80 m.

Gimė 1898 m. gegužės 28 d. Lietuvoje, Kretingos apskr., Endriejavo valsč., Sausių kaime.

Palaidotas Lietuvių Tautinėse kapinėse, Justice, Ill.

Paliko nuliūdę: žmona Ona Kaulakienė, brolis Adolfas Kaulakis su žmona Stella, brolis Petras su šeima Lietuvoje, sūnėnas dr. Juozas Gudauskas su žmona Giedra ir šeima Daina, Saulius ir Alfonso krikšto sūnus dr. Gediminas Gudauskas, pusbrolio sūnus Zigmas Kaulakis ir šeima ir pusbrolio a. a. Juozo Kaulakio šeima.

Už jo sielą metinių proga bus atnašaujamos šv. Mišios lapkričio 18 d.: Tėvų Marijonų koplyčioje 7 val. ryto Chicagoje; Šv. Kazimiero bažnyčioje 7 val. ryto ir 6 val. vakaro Los Angeles, Californijoje; Epiphany bažnyčioje 6 val. vakaro, Miami, Floridoje, ir lietuviškos šv. Mišios Miami lapkričio 12-tą.

Visi a. a. Alfonso Kaulakio giminės, draugai ir pažįstami prašomi pagal galimybę tą dieną (lapkričio 18-tą) dalyvauti pamaldose arba prisiminti jį maldose.

Pasilieki visados mūsų širdyse ir mintyse ir anksčiau ar vėliau pas tave ateisime. Lai Viešpaties gailestinga meilė suteikia amžiną ramybę.

Giliai liūdi
ŽMONA IR GIMINĖS

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago
1410 So. 50th Av., Cicero
Tel. 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

A. A.

JULIUS KLIMAS

Gyveno Chicago, Illinois.

Mirė lapkr 12 d., 1979, 6:05 val. vak., sulaukęs 85 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 65 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime 2 sūnūs Anthony, marti Mary, gyv. Wisconsin, ir John A. (Sgt. C.P.D.), 6 anūkai, 4 proanūkai ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Velionio žmona buvo a. a. Marija.

Priklausė Žagariečių, Piliečių, Našlių-Našliukių, Joniškiečių, Žemaičių, Upytės, Eržvilko ir Suvalkiečių klubams.

Kūnas pašarvotas Eudeikis-Gaidas-Daimid koplyčioje, 4330 S. California Ave.

Laidotuvės įvyks penktadienį, lapkr. 16 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionies sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Sūnus, marti, anūkai ir proanūkai.

Laid. direkt. D. Gaidas ir G. Daimid — Tel. 523-0440

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNŪS

2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
11029 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 So. 50th Ave., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

A. † A.
DR. POVILUI ŠEPEČIUI
mirus,
jo žmonai VANDAI su ŠEIMA, toje didžio žemiško skausmo valandoje, reiškiame užuojautą ir visi esame kartu su jais.

Joan ir Pranas Lekučiai
Marytė ir Ignas Kušlikiai

Pranešame draugams ir pažįstamiems, kad 1979 m. spal. 20 d. Lietuvoje mirė mūsų mylimas vyras ir tėvas

A. † A. LIUBOMIRAS SAKALAUSKAS

Palaidotas Kaune.

Nuliūdime liko žmona Kazimiera, duktė Vanda ir giminės Lietuvoje.

Perskaitę "Draugą", duokite jį kitiems.

APLINK MUS

× **Jonas Kudulis,** Anselmo ir Agnės Kudulių sūnus, Berwyn, Ill., patelefonavo savo tėvams iš Recife, Brazilijos, kur jis nuplaukė savo laivu iš Chicagos. Jis tikisi apvažiuoti didelę dalį pasaulio per ateinančius dvejus metus. Jo tėvai važiuos su juo susitikti Brazilijoje. Jis pranešė tėvams, kad pirmoji jo nelaimė įvyko Recife, kai vagis apvogė jo laivą ir dabar reikės pirktis kelionei daug reikmenų.

× **Jurgis Janušaitis,** "Draugo" ir kitų laikraščių bendradarbis, neseniai kartu su savo žmona nuvykę į savo dukters vestuvęs Australijon, atsiuntė mūsų dienraščiui nuoširdžiausius linkėjimus. Rašo turėjęs daug įdomių pokalbių, susitikęs daug senų pažįstamų, prisirinkęs naujų įspūdžių, grožėjęsis Australijos vaizdais. Į Chicagą sugrįžta šią savaitę.

× **Nijolė Mackevičienė** ir **Adelė Izokaitienė** demonstravo kalėdinių šiaudinukų meną Prairie Trails bibliotekoje, Burbank, Ill., susidomėjimas buvo didelis, todėl jau yra suplanuota antra demonstracija, kurią sutiko pravesti Michalina Bikulčienė.

× **Moterų s-gos** 67 kp. susirinkimas ir bunko žaidimai įvyks šį sekmadienį, lapkričio 18 d., 2 v. p. p. Švč. M. M. Gimimo parap. salėje.

× **Panevėžiečių klubo** susirinkimas įvyks sekmadienį, lapkričio 18 d. 2 v. p. p. Jaunimo centro apatinėje salėje. Programoje J. Masilionio paskaita. Visi nariai kviečiami dalyvauti. Po susirinkimo vaišės.

× **Maloniai kviečiame visus atsilankyti į "Suktinio" ruošiamą metinį balių,** kuris įvyks lapkr. 24 d., šeštadienį, 7 val. vak. Bus vakarienė, programa ir šokiai. Dėl informacijų ir rezervacijų skambinti **p. Kušeliauskienei tel. 434-2265** arba **p. Gaižutienei 582-6736.** (pr.)

× **Dail. Povilo Kaupo** pomirtinė Dailės paroda atidaroma šį penktadienį, lapkričio 16 d., 7:30 v. vakare Jaunimo centre, Čiurlionio galerijoje. Paroda bus atidaryta šešt. ir sekm. nuo 10 v. ryto iki 9 v. vakaro ir savaitės dienomis vakarais nuo 6-9 v. v. Paroda bus uždaryta lapkričio 25 d. 9 v. v. (pr.)

× **NAMAMS PIRKTI PASKOLOS** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Mutual Federal Savings. 2212 **West** Cermak Road — Telef. **VI 7-7747** (sk.)

× **Jei SKILANDŽIŲ tau tik reik,** tuoj pas Petrą ir užeik' — **INTERNATIONAL MEAT MARKET. Medžioklinės dešrelės, kumpiai, aviena, veršiena, dešros ir t. t. Užsakymus siunčiame paštu** bet kur Amerikoje. **2913 West 63rd St., Chicago, Il 60629. Tel. (312) 436-4337.** (sk.)

× **Marquette Parko Lituanistinė mokykla** šiais metais **švenčia** trisdešimt metų gyvavimo sukaktį. Ta proga Tėvų Komitetas rengia balių — vakarienę š. m. lapkričio mėn. 17 dieną 7 val. v. Marq. Parko Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje. Bus skani šilta vakarienė ir įdomi programa. Šokiams gros Ąž. Stelmoko orkestras. Užsisakyti bilietus ir gauti daugiau informacijų, kreipkitės į p. **Juškaitį tel. 586-2418 arba** į p. **Budrienę 737-8871. Kviečiama** visuomenė ir lankiusieji ir baigę šią Lituan. mokyklą.

Tėvų Komitetas
(pr.)

× **Ona Kaulakienė,** buvusi čikagietė, praneša iš Miami, Fl., kad praeitą mėnesį jai įvyko nelaimė ir išgulėjo ligoninėje daugiau kaip mėnesį. Dabar sugrįžus namo ruošia metinį savo vyro a. a. Alfonso mirties paminėjimą. Tuo reikalu bus vienerių metų mirties pranešimas su pilnesnėm žiniom. Kaulakiai seniai yra nuvykę į Floridą, kur jie turėjo didelį sodą. Anksčiau a. a. Alfonsas Kaulakis buvo spaustuvininkas ir jo žmona — mokytoja.

× **Jonas Kirvaitis,** čikagiškis, maloniai pasveikino "Draugą" sukakties proga ir atsiuntė 25 dol. auką. Esame labai dėkingi.

× **Feliksas Mackevičius,** anksčiau gyvenęs Chicagoje, dabar Hot Springse, Ark., niekada nepamiršta "Draugo" ir jį dažnai remia. Ir dabar, užsisakęs didesnį kiekį šventinių kortelių, atsiuntė 20 dol. auką. Labai ačiū.

× **Ignas Kušlikis** iš Grand Rapids, Mich., padėkojo už korteles ir atsiuntė 10 dol. auką. Labai ačiū.

× **Lietuviškų knygų "Drauge"** už didesnę sumą nusipirko: K. Nenortas (Dorchester), Nijolė Poškienė (Kankakee), kun. A. Saulaitis, Jonas Litvinas (čikagiškiai), P. Karosas (New Britain).

× **Sol. Vanda Stankienė,** su dideliu pasisekimu puoselėjanti pramoginę muziką, atliks programą PLB kultūrinės talkos komisijos rengiamame bankete, kuris įvyks gruodžio 1 d. Butterfield Country Club patalpose.

× **Dėkodami už šventines korteles,** aukų po 5 dol. atsiuntė: Valerija Kundrotienė, Balys Raugas, Vytautas Šemiotas, I. Jonaitienė, J. Derenčius, Feliksas Pempė, Povilas Vaicekauskas, Jonas Petraitis, Antanas Valenas, Vytautas Vanagas, Jonas Mikeliūnas. Visiems esame dėkingi.

× **Už a. a. Sofijos Stroputės-Kybartienės,** mirusios 1978 m. spalio 11 d., sielą šv. Mišias atnašaus kun. Adolfas Stašys lapkr. 17 d., šeštadienį, 7 val. ryto Šv. Kryžiaus bažnyčioje (Chicagoje). Prašoma giminių, ir pažįstamų už velionę drauge pasimelsti. Kostas Kybartas (Florida), Vanda Žemaitienė (Roma), Lidija de Bruin (Cal.). (pr.)

× **Normantas,** Jonas, ekonomistas, Lietuvių Enciklopedijos, Pasaulio Lietuvio platintojas, dabar gyvenąs Australijoje, kartu su **Litvinu** Jonu, gyv. Town of Lake apylinkėje lankė Lietuvių fondą ir kartu paliko įnašų $230. Tie įnašai yra: 1. Dobravolskio. Domo atm. įn., kurį atstovaus našlė Dobravolskienė, be to, paliko pradinį įnašą minimo Dobravolskio įnašui, kad prie jo galėtų įnešti ir kiti. 2. Studentų atsargos karininkų "Ramovės" atm. pradinis įnašas, kad ir kiti galėtų įnešti. 3. Paties J. Normanto įnašas, kurio paskirtį vėliau praneš. Juodu prašė apie tuos įnašus pranešti ir kviečia ir kitus pagal jų pavyzdį įmokėti savasias sumas. (pr.)

× **J. V. Šiduvas,** kurio korespondencija buvo išspausdinta "Draugo" lapkričio 3 d. laidoje apie New Britain, Conn., įvykusį spaudos atgavimo minėjimą, patikslina: buvo išspausdinta "Tėvynės garsai", vedami Vytauto Dragūnevičiaus, o turėjo būti: **Algio Dragūnevičiaus.** Už klaidą autorius ir redakcija atsiprašo.

× **Daiva ir Pranas Meilės,** Chicago Ridge, Ill., jautriais žodžiais išreiškė sveikinimus "Draugui" ir atsiuntė 10 dol. auką. Labai ačiū.

× **Dr. Kastytis A. Jucas,** čikagiškis, dažnai paremia savo dienraštį. Ir dabar gavome jo 10 dolerių auką. Ačiū.

× **Gen. Stasys Raštikis,** Los Angeles, Calif., padėkojo už korteles ir aukojo 10 dolerių. Labai ačiū.

× **Aldona ir Kostas Eidukoniai,** Tuscon, Ariz., nuoširdžiu laišku pasveikino "Draugo" leidėjus, redaktorius ir kitus darbuotojus, palinkėjo sėkmės "ir toliau lankyti artimas ir tolimas pastoges". Kartu pridėjo ir 25 dol. auką. Už viską maloniai dėkojame.

× **Aukų po 5 dol. atsiuntė:** Dr. F. Tarvydas, Jonas Lietuvininkas, Bronė A. Kovienė, Marija Šlegaitienė, E. N. Radvenis, Genovaitė Maliorienė, Elmira Blynienė, Jonas Jasaitis, Vaclovas Vinclovas, Pranas Paulauskas, V. Keršys, K. Jankūnas, Gen. Mitsevitz. Labai ačiū.

× **Aukų atsiuntė:** 4 dol. — G. J. Gliaudys, Jr.; po 3 dol. — Jonas Kaunas, V. Pavilčius, A. ir S. Šatraičiai, Val. F. Radys, P. Jonikas, Andrius R. Mironas, J. Matekūnas, Elena Olšauskienė, Ona Petraitienė, J. Gaižutis, J. Švarcas, kun. L. Budreckas, Nukryžiuotojo seserys, Marytė Černiutė, G. Kaufmanas. Visiems dėkojame.

× **Lietuvių Istorijos draugijos** narių ir jų bičiulių susirinkimas įvyks lapkričio 21 d. 6 val. vak. A. Rūgytės bute. Iliustruotą pranešimą apie kelionę po 6 vakarines JAV valstijas padarys Emilija Aperavičiūtė-Gorėnienė.

× **J. Dziubinskas,** Gloucester, Mass., parėmė mūsų spaudos darbus 10 dol. auka. Maloniai dėkojame.

× **Arūnas Kaminskas,** akompaniatorius, chorvedys, lietuviškame išeivijos gyvenime daug žadantis muzikas, debiutuos kaip dirigentas su Chicagos Lietuvių styginiu ansambliu ateinantį sekmadienį, lapkr. 18 d., Jaunimo centre 3 val. popiet. (pr.)

× **Ateities Fondui** (Ateitis Foundation, Inc.) aukojo po **1,000 dol.** dr. A. ir O. Čerškai, dr. A. ir A. Sležai, dr. O. Vaškevičiūtė, inž. S. ir M. Tamulioniai. **500 dol.** V. ir A. Šoliūnai — Rasos ir Lino vardu. Po **200 dol.** A. Prapuolenytė, A. Rūgytė, dr. J. ir R. Račkauskai, inž. M. ir L. Baliai, inž. M. ir I. Šilkaičiai, J. ir I. Polikaičiai, prof. M. Mackevičius, A. ir E. Daugirdai, Č. ir A. Grincevičiai, K. ir E. Kriaučiūnai, J. ir O. Baužiai. **100 dol.** B. ir J. Lungiai, **50 dol.** dr. J. ir I. Makstučiai. (pr.)

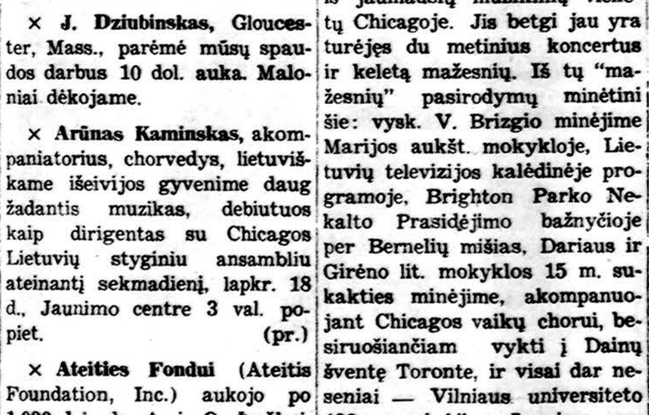

Balfo pirmininkė lankosi Balfo piknike, Jonynų sodyboje. Iš dešinės: inž. Antanas Rudis, Jonas Česna, Marija Rudienė, Vytautas Kasniūnas.
Nuotr. K. Pociaus

Kanados LB tarybos suvažiavime Hamiltone spalio 20-21 d. tarybos nariai ir svečiai. Iš kairės: Lietuvių disidentas Helsinkio grupės narys T. Venclova, KLB krašto vald. vicepirm. L. Skripkutė, KLB krašto vald. pirm. J. Simanavičius, JAV LB krašto vald. pirm. Vyt. Kutkus ir dalis suvažiavimo dalyvių. Nuotr. J. Miltenio

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

KAD STYGOS NENUTRŪKTŲ

Chicaga, viena iš didžiausių lietuviškų kolonijų, turi keletą vokalinių vienetų, atšventusių jau dvidešimt, trisdešimt ar net ir daugiau metų sukaktis. Tai Pirmyn choras, Dainavos ansamblis, Operos choras ir kt. Chorai išsilaiko gana ilgai, nes lietuvis mėgsta pats dainuoti ir kitų dainavimo klausyti.

Be vokalinės, yra ir instrumentinė muzika: pianinas, smuikas ir dešimtys visokių kitokių instrumentų, kurių, parafrazuojant poeto A. Baranausko išsireiškimą "Anykščių šilelyje", prasti žmoneliai (t. y. nemuzikai), nė vardų nežinom, sudaro didžiulę muzikos sritį. Instrumentinės muzikos šaukiasi ir mūsiškiai chorai bei ansambliai, kai reikia pastatyti operetę, operą ar kitokio vardo muzikinį veikalą. Šaukiasi svetimųjų, nes savųjų instrumentalistų pilno orkestro neturime.

Betgi pavienių ir labai gerų instrumentalistų turėjome ir tebeturime. Tik reikėjo jungti juos į vieną vienetą. Šiam žygiui iniciatyvos ėmėsi P. Mieliulis prieš maždaug 4 metus, įkurdamas Chicagos Lietuvių styginį ansamblį. Jam vadovauja muz. Faustas Strolia.

Styginis ansamblis — vienas iš jauniausių muzikinių vienetų Chicagoje. Jis betgi jau yra turėjęs du metinius koncertus ir keletą mažesnių. Iš tų "mažesnių" pasirodymų minėtini šie: vysk. V. Brizgio minėjime Marijos aukšt. mokykloje, Lietuvių televizijos kalėdinėje programoje, Brighton Parko Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje per Bernelių mišias, Dariaus ir Girėno lit. mokyklos 15 m. sukakties minėjime, akompanuojant Chicagos vaikų chorui, besiruošiančiam vykti į Dainų šventę Toronte, ir visai dar neseniai — Vilniaus universiteto 400 m. minėjime Jaunimo centre ir Šv. Kryžiaus bažnyčioje, parapijai minint 75 jubiliejų.

Kai kam gal bus nuostabu, kaip ansamblis ankstyvą rudenį tik po vasaros atostogų pajėgė jau du kartus pasirodyti, o kitą sekmadienį duoti trečią koncertą. Paslaptis: grupė remiasi savo narių idealizmu ir entuziazmu. Reportuoja ilgas valandas, dažniausiai tris iš eilės. Repetavo ir vasarą.

Paminėtina bent dalis šio ansamblio narių: koncertmeisteris Povilas Matiukas, trys iš Pakštų šeimos: Balys Pakštas, Rūta Pakštaitė ir Emilija Sakadolskienė, J. Remys, dr. L. Ragas, D. Brazdžiūnaitė ir kiti. Akompaniatorius — Arūnas Kaminskas, Tėviškės parapijos vargonininkas, Liet. operos akompaniatorius, savo entuziazmu užkrečiąs ir kitus, jo pavaduotojas D. Polikaitis. Reikalų vedėjas L. Narbutis.

Kaip minėta, šį sekmadienį, lapkričio 18 d., 3 v. p. p. Jaunimo centre bus trečiasis metinis koncertas. Tokiam koncertui savųjų jėgų nebeužtenka, reikia ieškoti pasipildymo amerikiečių tarpe. Iš viso šiame koncerte dalyvaus 20 asmenų. Diriguos Faustas Strolia ir Arūnas Kaminskas. Vargonais gros prof. dr. L. Šimutis, solistė Roma Mastienė. Koncertmeisteris P. Matiukas ir dr. L. Ragas atliks J. S. Bacho koncertą dviem smuikams su orkestro palyda. Tarp žymesniųjų programos dalykų bus atlikta Fr. Schuberto garsioji "Nebaigtoji simfonija" su vargonais ir timpanais. Iš lietuviškų kūrinių bus atlikti trys J. Strolios kūriniai balsui (dainuos sol. R. Mastienė) su orkestro palyda. Dviem dainom tekstai imti iš K. Bradūno poezijos. Šiais metais sueina 10 m. nuo komp. J. Strolios mirties, ir šių kūrinių atlikimu ši sukaktis bus prisiminta.

Kartais girdime posakius: "Pertempė stygą, styga nutrūko..." Tų posakių reikšmė tragiška. Neleiskime Chicagos lietuvių styginio ansamblio stygoms nutrūkti, užpildykime Jaunimo centro salę, sukelkim jiems tokį entuziazmą, kokį jie patys turi muzikai.

J. Masilionis

CICERO LB APYLINKĖS RUDENS VAKARAS

Metiniame Cicero LB apyl. susirinkime kovo mėnesį buvo suabejota, ar verta rengti tuos tradicinius rudens balius, pareikalaujančius nemaža darbo, nes esą kiti sutiktų ta proga ir taip Bendruomenės tikslams paaukoti. Tačiau daugumas pasisakė, kad reikia tokius balius rengti ne todėl, kad būtų sutelkta lėšų, bet kad būtų galima visiems pabendrauti. Šiemet toks balius, surengtas praėjusį šeštadienį, lapkričio 10 d., Šv. Antano parapijos salėje, parodė, kad pramoginis ir pabendravimo aspektas dar labai svarbus ir susirinko išskirtinai daug žmonių, vos salė galėjo talpinti.

Vakaro programą pradėjo apyl. pirm. Kostas Aras, pasveikindamas svečius ir pakvies damas programai vadovauti Aldoną Zailskaitę. Meninę programą atliko sol. Bernardas Prapuolenis, jam akompanavo komp. Darius Lapinskas. Solistas padainavo Alaus, alaus — Lapinsko, Kukavo gegutė ir Pamylėjau vakar, abi Šimkaus, Ruduo ir gyvenimas, Pagunda, abi dainos Gutauskienės, Laukiu tavęs — Raudonikio. Solistas, vaikystę praleidęs Cicero kolonijoj, buvo šiltai sutiktas ir priedo padainavo Ar ateisi?

Gudauskienės ir Toli mano mergužėlė — Banaičio. Solistui prisegta gėlytė.

Vadovė supažindino vakaro svečius su Melrose Parko LB apyl. pirm. Otto Mejeriu ir svečiu iš Hamiltono, LB apylinkės pirm., jau naujosios generacijos žmogumi, neseniai vedusiu cicerietę Radvilaitę, Gudinsku.

Dalyvavo būrelis ir amerikiečių, jų tarpe gana didelio, tris kartus per savaitę išeinančio daug vietos ir apylinkės politinei ir visuomeninei veiklai turinčio įtakingo laikraščio "Cicero Life" vyriausias redaktorius Sean O'Gara su žmona. Jis buvo sutiktas šiltais plojimais, o kadangi buvo jo gimtadienio išvakarės, salė entuziastingai jam sugiedojo Ilgiausių metų.

Vakaro metu vyko dovanų dalinimas, kurį pravedė akt. J. Baltutis, talkininkaujamas V. Bichnevičienės.

Gražiai išdekoruotoje salėje svečiai turėjo progos pabendrauti ir Bichnevičiaus orkestrui grojant pasišokti. Vakaro pasisekimas liudija, kad metinio susirinkimo metu nutarimas ir toliau ruošti tokius balius visais atvejais buvo pelningas ir prasmingas.

L. Augštys

Prof. dail. Adomas Varnas ir dail. Povilas Kaupas vienos parodos atidarymo metu.

DAIL. P. KAUPO PARODA

A. a. Povilas Kaupas gyvas būdamas, dalyvavo veik visose žymiose grupinėse dailininkų parodose, savo dailės parodos nesuruošė. Būdamas įžvalgus meno kritikas kitiems, jis betgi stipriausias ir nenuolaidžiausias kritikas buvo sau. Jis savo studijoje dirbo daug ir, numanu, kad ruošėsi parodai, kurią vis atidėliojo.

Dabar(aplankę parodą, mes matysime, ką jis slėpė nuo mūsų. Dail. Povilo Kaupo pomirtinė dailės kūrybos paroda atidaroma lapkričio 16 d. ir bus tęsiama iki 25 d. **K. K.**

LINKSMAS BANKETAS

Marquette Parko Lietuvių namų savininkų banketas įvyko spalio 27 d. parapijos salėje. Juozas Bacevičius, pradėjęs banketą, pasveikino gausiai susirinkusius svečius ir nuoširdžiai padėkojo. Stasys Patlaba supažindino svečius su meninės dalies atlikėjais soliste Irena Petrauskiene, kuri padainavo keletą lietuviškų dainų, priminusių viesiems brangią tėviškę, su Lilija Šleiteryte, akordeoniste, grojančia Jaunimo centre tautinių šokių grupėms. Ji Tėviškės parapijoj pavaduoja vargonininką Arūną Kaminską. Tai kylanti žvaigždė savo muzikiniais gabumais.

Svečiai reiškė joms padėką gausiais plojimais. Parapijos klebonas kun. Antanas Zaka, rauskas sukalbėjo maldą. J. Bacevičius supažindino su žymesniais svečiais, kaip Walter Mc. Avoy iš 15 wardo, Edmund Kucharski, iš 27 distrikto seimo atstovas, Frank Brady, 15 wardo aldermanas, Casimer Oksas, jury komisionierius, Teodora Kuzas, Prekybos rūmų pirm., Jonas Vaznelis, operos solistas, Chicago Savings and Loan Ass. prezidentė Philomena Pakel, Midland Savings and Loan Ass. prezidentas Frank Zogas, Mutual Federal Caving and Loan Ass. Simonaitis su žmona. Aukomis parėmė Donald Petkus, Evans, Lack, Baltic Bakery sav. Ankai ir kiti. J. Bacevičius įteikė žymenis daugiau dirbusiems namų savininkų gerovei Charles P. Kal, Angelei Katelienei, Idelfonsui Šadauskui ir Julijai Ramanauskienei ir Petrui Galinauskui. Laimėjimų paskirstymą pravedė J. Bacevičius ir A. Katelienė. Svečiai buvo vaišinami geriausiu Talman grosery Kupcikevičienės pagamintu maistu.

Venckaus orkestrui grojant, svečiai turėjo progą pasišokti. Svečiai buvo dėkingi už tokio linksmo ir malonaus banketo surengimą. J. Bacevičius nuoširdžiai padėkojo visiems, kurie prisidėjo prie šio banketo pasisekimo. **Stasys Patlaba**

CHICAGOS ŽINIOS

BUS 90 MIL. DOL. DEFICITO

Kimisija, kuri iki šiol vadovavo Cook apskr. ligoninei, numatė, kad 1980 m. ligoninė turės apie 90 mil. dol. nuostolio.

ATLEIS 3,700

Ford Motor bendrovė laikinai uždarys savo fabriką, esantį Torrence Ave. Chicagos apylinkėse. Bus atleista 3,700 tarnautojų.

DAUG IŠMOKĖTA

Chicagos miestas Duncan Trafic Equipment bendrovei už žiemos inspektavimą automobilių statymo automatų sumokėjo 280,000 dol. Dabar miestas tai firmai dar sumokėjo 88,591 dol. už pataisymą tų automatų, sugadintų žiemos metu.

Advokatas JONAS GIBAITIS
6247 So. Kedzie Avenue
Tel. — 776-8700
Chicago, Illinois 60629
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 val. iki 1 val. d.

Advokatas
GINTARAS P. GEPENAS
Darbo val.: nuo 9 v. r. iki 6 v. v.
Šeštad. nuo 9 v. r. iki 12 val. d.
ir pagal susitarimą.
Tel. 776-5162 arba 776-5163
2649 W. 63 Street
Chicago, Ill. 60629

MAKE YOUR OWN
Lithuanian Christmas Tree Ornaments
— by —
HELEN PIUS
FRANK ZAPOLIS
Iliustruotos knygos kaina — su persiuntimu $2.50
Užsakymus siųsti DRAUGO adresu: 4545 W. 63rd St., Chicago, Illinois 60629. Illinois gyventojai prideda 6% taksų.